

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΛΑΕΡΤΙΟΥ

DIOGENIS LAERTII

ΒΙΩΝ ΚΑΙ ΓΝΩΜΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
ΕΥΔΟΚΙΜΗΣΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΕΙΣ ΔΕΚΑ
ΤΟ ΠΕΜΠΤΟΝ.

VITÆ ET PLACITA CLARORUM PHILOSO-
PHORUM DECEM LIBRIS COMPREHENSA.
LIBER QUINTUS.

ΚΕΦ. Α'.

CAP. I.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ.

ARISTOTELES.

1. Ἀριστοτέλης Νικομάχου καὶ Φαιστιάδος Σταγειρί-
της. ὁ δὲ Νικόμαχος ἦν ἀπὸ Νικομάχου τοῦ Μαχάονος
τοῦ Ἀσκληπιοῦ, καθὰ φησὶν Ἑρμιππος ἐν τῷ περὶ Ἀρι-
στοτελοῦς καὶ συνεβίω Ἀμύντα τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ
6 ἱατροῦ καὶ φίλου χρεῖα. Οὗτος γνησιώτατος τῶν Πλά-
τωνος μαθητῶν, τραυλὸς τὴν φωνήν, ὡς φησὶ Τιμόθεος
ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ βίων· ἀλλὰ καὶ ἰσχυροσκελής,
φασὶν, ἦν, καὶ μικρόματος ἐσθῆτί τ' ἐπισήμῳ χρώ-
ματος καὶ δακτυλοῖσι καὶ κουρᾷ. Ἔσχε δὲ καὶ υἱὸν Νι-
10 κόμαχον ἐξ Ἑρπυλλίδος τῆς παλλακῆς, ὡς φησὶ Τι-
μόθεος. (2) Ἀπέστη δὲ Πλάτωνος ἐτι περιόντος· ὥστε
φασὶν ἐκεῖνον εἰπεῖν, « Ἀριστοτέλης ἡμᾶς ἀπελακτίσε,
καθαπερεὶ τὰ πωλοῖα γεννηθέντα τὴν μητέρα. » φησὶ
δὲ καὶ Ἑρμιππος ἐν τοῖς βίοις ὅτι πρεσβεύοντος αὐτοῦ
15 πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ Ἀθηναίων σχολάρχης ἐγένετο τῆς
ἐν Ἀκαδημία σχολῆς Ξενοκράτης· ἐλθόντα δὲ αὐτὸν καὶ
θεασάμενον ὑπ' ἄλλω τὴν σχολήν, ἐλίσθαι περίπατον
τὸν ἐν Λυκείῳ καὶ μέχρι μὲν ἀλείμματος ἀνακάμπτοντα
τοῖς μαθηταῖς συμφιλοσοφεῖν· ὅθεν περιπατητικὸν προς-
20 αγορευθῆναι. οἱ δ', ὅτι ἐκ νόσου περιπατοῦντι Ἀλέξαν-
δρῳ συμπεριπατῶν διελέγετο ἅττα. (3) ἐπειδὴ δὲ
πλείους ἐγένοντο ἤδη, καὶ ἐκάθισεν εἰπών·

Αἰσχρὸν σιωπᾶν, Ξενοκράτην δ' εἶν λέγειν.

καὶ πρὸς θεσίον συνεγύμαζε τοὺς μαθητάς, ἅμα καὶ
25 ρητορικῶς ἐπασκῶν. Ἐπειτα μέντοι ἀπῆρε πρὸς Ἑρ-
μείαν τὸν εὐνοῦχον, Ἀταρνέως ὄντα τύραννον· ὃν οἱ μὲν
φασὶ παιδικὰ γενέσθαι αὐτοῦ, οἱ δὲ καὶ κηδεῦσαι αὐτῷ
δόντα τὴν θυγατέρα ἢ ἀδελφίδην, ὡς φησὶ Δημήτριος ὁ
Μάγνης ἐν τοῖς περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν τε καὶ συγγρα-
30 φέων· ὃς καὶ δοῦλον Εὐδόλου φησὶ γενέσθαι τὸν Ἑρ-
μείαν, γένει Βιθυνὸν ὄντα καὶ τὸν δεσπότην ἀνελόντα.
Ἄριστιππος δ' ἐν τῷ πρώτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς φησὶν
ἐρασθῆναι τὸν Ἀριστοτέλην παλλακίδος τοῦ Ἑρμείου.
(4) τοῦ δὲ συγχωρήσαντος ἐγγμέ τ' αὐτὴν καὶ ἔθθεν ὑπερ-
35 χαίρων τῷ γυναικί, ὡς Ἀθηναῖοι τῇ Ἐλευσινίᾳ Δήμη-
τρι· τῷ τε Ἑρμείᾳ παιδῶνα ἐγραψεν, ὃς ἔδδον γέγραπται.
Ἐντεῦθεν τε γενέσθαι ἐν Μακεδονίᾳ παρὰ Φιλίππῳ καὶ
λαθεῖν μαθητὴν παρ' αὐτοῦ τὸν υἱὸν Ἀλέξανδρον, καὶ
αἰτήσασθαι ἀναστῆσαι αὐτοῦ τὴν πατρίδα κατασκαφεῖσαν
40 ὑπὸ Φιλίππου καὶ τυχεῖν· οἷς καὶ νόμους θεῖναι. ἀλλὰ
καὶ ἐν τῇ σχολῇ νομοθετεῖν μιμούμενον Ξενοκράτην,

1. Aristoteles Nicomachi Phaestiadisque filius Stagiritis fuit.
Porro Nicomachus a Nicómacho Machaonis filio Æsculapii-
que nepote originem duxit, ut Hermippus in eo libro quem
de Aristotele scripsit, tradit. Convixit autem Amyntæ Ma-
2 cedonum regi medicinæ et amicitiae gratia. Hic inter omnes
Platonis discipulos maxime excelluit : lingua balbus, ut
Timotheus Atheniensis in libro de Vitis refert; etiam exili-
bus cruribus, aiunt, parvisque oculis fuit, veste insigni et
anulis ac tonsura utens. Natus est autem illi et filius Nico-
3 machus ex Herpyllide concubina, ut Timotheus ait. (2)
Recessit a Platone dum ille adhuc viveret. Unde dixisse eum
tradunt, Aristoteles nos calcibus repulit non secus atque in
matrem pulli geniti. Refert Hermippus in Vitis, quum Athe-
niensium legatus ad Philippum proficisceretur Aristoteles,
Academicæ scholæ profectum fuisse Xenocratem : quum
vero reversus esset scholamque sub alio vidisset, elegisse in
Lyceo peripatum (*ambulatorum*), illicque usque ad unctio-
nem deambulando cum discipulis philosophari solitum, at-
que inde Peripateticum appellatum esse. Alii idcirco sic voca-
tum asserunt, quod ex ægritudine convalescenti ac deambu-
lanti Alexandro comes quædam disserere soleret. (3)
Ubi vero jam plures esse cœperant, sedens docebat, dicens

Silere turpe, et sinere Xenocratem loqui.

Ad propositam quaestionem discipulos una exercebat, simul
et rhetorum more eos docens. Deinde ad Hermiam eunu-
chum profectus est, Atarnensium tyrannum, quem alii qui-
dem amasium ejus fuisse tradunt, alii vero sibi affinitate
junctum, tradita ei in matrimonium filia sive nepte, ut re-
fert Demetrius Magnes in libris de poetis ac scriptoribus co-
gnominibus; qui et Eubuli servum Hermiam fuisse ait, Bi-
thynum genere, quem et dominum suum occidisse. Porro
Aristippus in primo de antiquo Luxu libro Aristotelem
ait Hermiæ concubinam deperisse, (4) quam illo cedente
duxit uxorem ac supra modum lætus mulierculæ sacra
faciebat haud secus atque Athenienses Eleusinæ Cereri : Her-
miæque prænem scripsit, qui infra scriptus est. Hinc in
Macedonia apud Philippum vixisse, atque ab eo Alexandrum
filium erudiendum accepisse, petissequæ ut patria sua resti-
tueretur a Philippo vastata, idque impetrasse; eundem
popularibus suis etiam leges dedisse. Sed in schola quo-
que leges eum tulisse imitando Xenocratem, ut prin-

ὥστε κατὰ δέκα ἡμέρας ἄρχοντα ποιεῖν. ἐπειδὴ δ' ἐδόκει ἐπιεικῶς αὐτῷ συγγεγενῆσθαι Ἀλεξάνδρῳ, ἀπῆρεν εἰς Ἀθήνας, συστήσας αὐτῷ τὸν συγγενῆ Καλλισθένην τὸν Ὀλύμπιον (5) ὃν καὶ παρρησιαστικώτερον λαλοῦντα τῷ βασιλεῖ καὶ μὴ πιθόμενον αὐτῷ φασιν ἐπιπλήξαντα εἶπειν·

᾿Ωκύμορος δὴ μοι, τέκος, ἔσσεαι, οἷ' ἀγορεύεις.

καὶ δὴ καὶ ἐγένετο. δόξας γὰρ Ἑρμολάῳ συμμετεσχηκέναι τῆς εἰς Ἀλεξάνδρον ἐπιβουλῆς ἐν σιδηρᾷ περιήγετο
10 γαλαάγρα, φθειριῶν καὶ ἀκόμιστος· καὶ τέλος λένοντι παραβληθεὶς, οὕτω κατέστρεψεν. Ὁ δ' οὖν Ἀριστοτέλης ἐλθὼν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τρία πρὸς τοῖς δέκα τῆς σχολῆς ἀφηγησάμενος ἔτη ὑπεξῆλθεν εἰς Χαλκίδα, Εὐρυμέδοντος αὐτὸν τοῦ ἱεροφάντου δίκην ἀσεβείας γραψαμένου, ἢ Δημοφίλου, ὡς φησὶ Φαδωρίνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, ἐπειδὴ περὶ τὸν ὕμνον ἐποίησεν εἰς τὸν προεξημένον Ἑρμείαν, (6) ἀλλὰ καὶ ἐπίγραμμα ἐπὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἀνδριάντος τοιοῦτον·

Τόνδε ποτ' οὐχ ὀσίως παραβάς μακάρων θέμιν ἀγνήν
20 ἔκτεινεν Περσῶν τοξοφόρων βασιλεὺς,
οὐ φανερώς λόγῃ φονίος ἐν ἀγῶσι κρατήσας,
ἀλλ' ἀνδρὸς πιστεῖ χρησάμενος δολίου.

ἐνταῦθα δὴ πῖον ἀκόνιτον ἐτελεύτησεν, ὡς φησὶν Εὐμῆλος ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν, βιὸς ἔτη ἑβδομήκοντα. δ' δ' αὐτὸς φησὶν αὐτὸν καὶ Πλάτωνι τριακοντοῦτην συστήναι, διαπίπτων· βεβίωκε γὰρ τρία μὲν πρὸς τοῖς ἐξήκοντα, Πλάτωνι δὲ ἑπτακαίδεκτης συνέστη. δ' δὲ ὕμνος ἔχει τοῦτον τὸν τρόπον·

(7) Ἄρετά, πολύμοχθε γένει βροτέϊω,
30 θήραμα κάλλιστον βίω,
σᾶς πέρι, παρθένε, μορφᾶς
καὶ θανεῖν ζαλωτὸς ἐν Ἑλλάδι πότμος
καὶ πόνους τλῆναι μαλεροῦς ἀκάμαντας
τοῖον ἐπὶ φρένα βάλλεις
35 καρπὸν τ' ἀθάνατον χρυσοῦ τε κρείσσω
καὶ γονεῖν μαλακαυγῆτοῖο θ' ὕπνου.
σεῦ δ' ἔνεχ' οὐκ Διὸς Ἡρακλῆς Λήδας τε κοῦροι
πόλλ' ἀνέτλασαν ἔργοις
σὴν ἀγρεύοντες δύναμιν.
40 σοῖς δὲ πόθοις Ἀχιλλεὺς
Αἴας τ' Ἀίδαο δόμου
ἦλθον· (8) σᾶς δ' ἔνεκεν φιλοῦ
μορφᾶς καὶ Ἀταρνεὸς ἐντροφος ἀελίου χήρωσεν αὐ-
τοιγὰρ αἰδιμὸς ἔργοις, [γᾶς.
15 ἀθάνατόν τε μιν αὐξήσουσι Μοῦσαι
Μναμοσύνης θύγατρως,
Διὸς ξενίου σέβας αὐξοῦσαι· φιλίας τε γέρας βεβαίου.
ἔστι δ' οὖν καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν οὕτως ἔχον·
Εὐρυμέδων ποτ' ἔμελλεν Ἀριστοτέλην ἀσεβείας
50 γράψασθαι Διηοῦς μύστιδος ὦν πρόπολος,
ἀλλὰ πῖον ἀκόνιτον ὑπέκρυψε· τοῦτ' ἀκονιτὶ
ἦν ἄρα νικῆσαι συκοράσεις ἀδίκους.

cipem scholæ in denos dies crearet. Ubi vero Alexandro instituendo satis visus est navasse operam, commendato illi cognato Callisthene Olynthio Athenas concessit. (5) Quem ille liberius cum rege loquentem nec sibi suadenti obsequentem increpuisse narratur his verbis :

Mors tibi, gnate, parata est matura ista loquenti.

Id quod accidit. Nam creditus cum Hermolao in Alexandrum conjurasse, cavea ferrea inclusus circumferebatur, pediculus et squalore obsitus : ac postremo leoni objectus periiit. Enimvero Aristoteles Athenas profectus quum illic tredecim annos scholæ præfuisset, clam Chalcidem concessit, quod ab Eurymedonte hierophanta impietatis accusatus esset, sive, ut Favorinus ait in Omnigena historia, a Demophilo, quia hymnum in eum quem prædiximus Heramiam scripserit, (6) et ejusmodi præterea epigramma statuæ Delphis positæ incidi curaverit :

Rex hunc Persarum dominusque sagittiferorum
occidit, violans jusque nefasque, virum.

Nam neque collato certamine vicit aperte,
insidiosus hominis sed famulante fide.

Hic vero, ut ait Eumelus in quinto Historiarum, hausto aconito mortuus est septuagesimo ætatis anno. Idem vero refert ipsum Platoni trigenarium se in disciplinam dedisse, sed fallitur : namque vixit annos sexaginta tres, et septimo decimo ætatis anno Platonem audire cœpit. Est autem hymnus ille hujusmodi :

(7) Virtus, morituræ operosa genti,
pulcherrimus vitæ scopus ;
hæc tua, virgo, venustas,
ut mori pro te sit in Hellade felix
sors laboresque impigrum adire supremos :
talem animis hominum infers
tu fructum, meliorem auro, perennem,
et patribus mage carum almoque somno.
Te præpter Jovis Heraclees puerique Ledæ
multa pertolerarunt,
insequentes scepra tua.
Te cupiens Achilles
Ajaxque domos petierunt
Inferni : (8) atque tuam ob speciem
gratissimam Atarnei alumnu' jubar magni viduavit astri.
Hinc fuit inclitus actis :
laudibus eripient morti Camænæ,
Mnemosynæ soboles,
decus Jovis Hospitis augentes et amicitie perennis.
In hunc quoque est nostrum hoc epigramma :
Nuper Aristotelem læsa ut pietate nocentem
detulit Eurymedon sacrificus Cereris.
Ille aconita bibens subterfugit : hoc akoniti (nullo ne-
profecto injustum vincere crimen erat. [gotio]

(9) τούτον πρῶτον Φαβιωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ λόγον δικανικὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ συγγράψαι φησὶν ἐπ' αὐτῇ ταύτῃ τῇ δίκῃ καὶ λέγειν ὡς Ἀθήνησιν

*Ὅγγνη ἐπ' ὄγγνη γηράσκει, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.

6 φησὶ δ' Ἀπολλόδορος ἐν χρονικοῖς γεννηθῆναι μὲν αὐτὸν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἐνάτης καὶ ἐνενηκστῆς Ὀλυμπιάδος, παραβαλεῖν δὲ Πλάτωνι καὶ διατρίψαι παρ' αὐτῷ εἴκοσιν ἔτη, ἐπτὰ καὶ δέκα ἐτῶν ἀσπάζαντα· καὶ εἰς τε Μυτιλήνην ἐλθεῖν ἐπ' ἀρχοντας Εὐβούλου τῷ τετάρτῳ ἔτει 10 τῆς ὀγδόης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος. Πλάτωνος δὲ τελευτήσαντος τῷ πρώτῳ ἔτει ἐπὶ Θεοφίλου, πρὸς Ἐρμείαν ἀπᾶραι καὶ μεῖναι ἔτη τρία· (11) ἐπὶ Πυθοδότῳ δ' ἐλθεῖν πρὸς Φίλιππον, τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς ἐνάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, Ἀλεξάνδρου πεντεκαίδεκα ἔτη 15 ἡδὴ γεγονότος. εἰς δ' Ἀθήνας ἀφικέσθαι τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς ἐνδεκάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος· καὶ ἐν Λυκείῳ σχολάσαι ἔτη τρία πρὸς τοῖς δέκα, εἴτ' ἀπᾶραι εἰς Χαλκίδα τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς τετάρτης καὶ δεκάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, καὶ τελευτήσαι ἐτῶν τριῶν που 20 καὶ ἐξήκοντα νόσῳ, ὅτε καὶ Δημόσθενην καταστρέψαι ἐν Καλαυρίᾳ, ἐπὶ Φιλοκλέους. Λέγεται δὲ διὰ τὴν Καλι- 8 λισθένου πρὸς Ἀλέξανδρον σύστασιν προσκροῦσαι τῷ βασιλεῖ· κάκεινον ἐπὶ τῷ τούτῳ λυπῆσαι Ἀναξιμένην μὲν αὐξῆσαι, πέμψαι δὲ καὶ Ξενοκράτει δῶρα. (11) ἀπέσχωψε δ' εἰς αὐτὸν ἐπίγραμμα καὶ Θεόκριτος ὁ Χῖος, οὕτως αὖ ποιήσας, ὡς φησὶν Ἀμβρόσιον ἐν τῷ περὶ Θεο- κρίτου·

Ἐρμίου εὐνούχου ἡδ' Εὐβούλου ἅμα δούλου
σῆμα κενὸν κενόφρων τεύξεν Ἀριστοτέλης,
30 (ὅς διὰ τὴν ἀρατῆ γαστρος φύσιν εἴλετο ναίειν,
ἀντ' Ἀκαδημείας, Βορβορόου ἐν προχοαῖς).
ἀλλὰ καὶ Τίμων αὐτοῦ καθήψατο εἰπών·

Οὐδ' ἄρ' Ἀριστοτέλους εἰκαισιούνης ἀλεγεινῆς.

καὶ οὗτος μὲν ὁ βίος τοῦ φιλοσόφου. Ἡμεῖς δὲ καὶ 9 διαθήκαις αὐτοῦ περιετύχομεν, οὕτω πως ἐχούσαις·
α Ἔσται μὲν εὖ· ἐὰν δέ τι συμβαίῃ, τάδε διεθέτο Ἀρι-
στοτέλης· ἐπίτροπον μὲν εἶναι πάντων καὶ διὰ παντός
Ἀντίπατρον· (12) ἕως δ' ἂν Νικάνωρ καταλάβῃ, ἐπιμε-
λεῖσθαι Ἀριστομένην, Τίμαρχον, Ἰππαρχον, Διοτέλην,
40 Θεόφραστον, ἐὰν βούληται καὶ ἐνδέχῃται αὐτῷ, τῶν τε
παιδίων καὶ Ἐρπυλλίδος καὶ τῶν καταλελειμμένων.
καὶ ὅταν ὦρα ἢ τῇ παιδί, ἐκδίδοσθαι αὐτὴν Νικάνωρι·
ἐὰν δὲ τῇ παιδί συμβῇ τι — ὁ μὴ γένοιτο οὐδὲ ἔσται —
πρὸ τοῦ γήμασθαι ἢ ἐπειδὴν γήμηται, μήπω παιδίων
45 ὄντων, Νικάνωρ κύριος ἔστω καὶ περὶ τοῦ παιδίου καὶ
περὶ τῶν ἄλλων διοικεῖν ἀξίως καὶ αὐτοῦ καὶ ἡμῶν.
ἐπιμελείσθω δὲ Νικάνωρ καὶ τῆς παιδός καὶ τοῦ
παιδὸς Νικομάχου, ὅπως ἂν ἀξιοῖ τὰ περὶ αὐτῶν, ὡς
καὶ πατὴρ ὢν καὶ ἀδελφός. ἐὰν δέ τι πρότερον συμβῇ
50 Νικάνωρι — ὁ μὴ γένοιτο — ἢ πρὸ τοῦ λαβεῖν τὴν παιδα
ἢ ἐπειδὴν λάβῃ, μήπω παιδίων ὄντων, ἐὰν μὲν τι ἐκεῖ-
νος τάξῃ, ταῦτα κύρια ἔστω· (13) ἐὰν δὲ βούληται

DIOGENES.

(9) Primum hunc orationem judicalem pro se ipso scripsisse, quum hujus criminis argueretur, Favorinus in Omnigena historia auctor est, ac dixisse, Athenis

Et pyra nata pyris, ficusque in ficibus exstant.

Ait autem Apollodorus in Chronicis natum illum anno primo nonagesimæ nonæ Olympiadis, perrexissetque ad Platonem decimo septimo ætatis anno, annosque viginti apud eum fuisse commoratum. Tum vero venisse Mitylenen archonte Eubulo, quarto anno centesimæ octavæ Olympiadis. Verum Platone primo ejusdem anno functo vita, archonte Theophilo, profectum esse ad Hermiam mansissetque annos tres. (10) Pythodoto autem archonte se contulisse ad Philippum, secundo anno centesimæ nonæ Olympiadis, Alexandro quintum decimum jam annum ætatis agente. Athenas vero concessisse secundo anno centesimæ undecimæ Olympiadis, atque in Lyceo tredecim annos docuisse, ac demum perrexisset Chalcidem tertio anno centesimæ quartæ decimæ Olympiadis, morboque periisse, quum esset annorum ferme sexaginta trium : quo etiam tempore Demosthenem in Calauria defunctum esse, archonte Philocle. Narrant autem eum ob Callisthenem Alexandro commendatum invidiam incurrisse regis; qui, ut illum pungeret, Anaximenum in magno pretio habuerit et Xenocrati miserit dona. (11) Lusit in eum epigrammate Theocritus Chius, ut ait Ambryon in libro de Theocriti vita, in hanc sententiam :

Hermiæ eunuchi, servi Eubulique sepulcrum
mente vacans vacuum struxit Aristoteles,
(cui propter ventrem immudicum residere libebat,
spreta Academia, Borbori ad eluviam).

Timon quoque sic illum agit :

Sed neque Aristotelis levitas perinepta loquentis.

Hæc vita philosophi fuit. Ceterum nos ipsius quoque testamentum legimus, hoc ferme modo scriptum : Bene quidem erit : quodsi quid secus acciderit, ita legavit Aristoteles : Curatorem omnium et per omnia jussit esse Antipatrum : (12) quoad vero Nicanor adolescat, curatores ac tutores instituit Aristomenem, Timarchum, Hipparchum, Diotelem et Theophrastum, si voluerit aut ipsi licuerit, filiorum et Herpyllidis verumque omnium. Quumque puella fuerit matura viro, tradi illam Nicanori : sin vero puellæ aliquid acciderit — quod absit nec fiet — aut ante nuptias aut postquam nupserit, nondum natis filiis, penes Nicanorem esto statuere et de filio et de reliquis, ut se ac nobis dignum est. Curæt autem Nicanor et de puella et de puero Nicomacho, nihil ut illis desit, patris ac fratris una implens manus. Quodsi Nicanori aliquid acciderit — quod absit — sive priusquam puellam duxerit, sive postquam duxerit, nondum natis filiis, quæ quidem ille instituerit, ea rata sunt : (13) sin autem voluerit

Θεόφραστος εἶναι μετὰ τῆς παιδός, καθάπερ πρὸς Νικάνορα· εἰ δὲ μή, τοὺς ἐπιτρόπους βουλευομένους μετ' Ἀντιπάτρου καὶ περὶ τῆς παιδός καὶ περὶ τοῦ παιδίου διοικεῖν ὅπως ἂν αὐτοῖς δοκῆ ἄριστα εἶναι. ἐπιμελεῖσθαι δὲ τοὺς ἐπιτρόπους καὶ Νικάνορα μνησθέντας ἐμοῦ καὶ Ἑρπυλλίδος, ὅτι σπουδαία περὶ ἐμὲ ἐγένετο, τῶν τε ἄλλων καὶ ἂν βούληται ἄνδρα λαμβάνειν, ὅπως μὴ ἀναξίω ἡμῶν δοθῆ. δοῦναι δ' αὐτῇ πρὸς τοῖς πρότερον δεδομένοις καὶ ἀργυρίου τάλαντον ἐκ τῶν κατα-
 10 λειμμένων καὶ θεραπαίνας τρεῖς, ἂν βούληται, καὶ τὴν παιδίσκην ἣν ἔχει καὶ παῖδα τὸν Πυρραῖον· (14) καὶ ἂν μὲν ἐν Χαλκίδι βούληται οἰκεῖν, τὸν ξενῶνα τὸν πρὸς τῷ κήπῳ· ἂν δὲ ἐν Σταγείροις, τὴν πατρῴαν οἰκίαν. ὀποτέραν δ' ἂν τούτων βούληται, κατασκευάσαι
 15 τοὺς ἐπιτρόπους σκεύεσιν οἷς ἂν δοκῆ κακείνοις καλῶς ἔχειν καὶ Ἑρπυλλίδι ἱκανῶς. ἐπιμελεῖσθω δὲ Νικάνωρ καὶ Μύρμηκος τοῦ παιδίου, ὅπως ἂν ἀξίως ἡμῶν τοῖς ἰδίοις ἐπικουμισθῆ σὺν τοῖς ὑπάρχουσιν ἃ εἰλήφαμεν αὐτοῦ. εἶναι δὲ καὶ Ἀμβρακίδα ἐλευθέραν καὶ δοῦναι
 20 αὐτῇ, ὅταν ἡ παῖς ἐκδοθῆ, πεντακοσίας δραχμὰς καὶ τὴν παιδίσκην ἣν ἔχει. δοῦναι δὲ καὶ Θαλῆ πρὸς τῇ παιδίσκῃ ἣν ἔχει, τῇ ὠνηθείσῃ, χιλίας δραχμὰς καὶ παιδίσκην· (15) καὶ Σίμωνι χωρὶς τοῦ πρότερον ἀργυρίου αὐτῷ δοθέντος εἰς παῖδ' ἄλλον, ἢ παῖδα πρίασθαι
 25 ἢ ἀργύριον ἐπιδοῦναι. Τύχωνα δ' ἐλεύθερον εἶναι, ὅταν ἡ παῖς ἐκδοθῆ, καὶ Φίλωνα καὶ Ὀλύμπιον καὶ τὸ παιδίον αὐτοῦ. μὴ πωλεῖν δὲ τῶν παίδων μηδένα τῶν ἐμὲ θεραπευόντων, ἀλλὰ γρῆσθαι αὐτοῖς· ὅταν δ' ἐν ἡλικίᾳ γένωνται, ἐλευθέρους ἀφείναι κατ' ἀξίαν. ἐπι-
 30 μελεῖσθαι δὲ καὶ τῶν ἐκδεδομένων εἰκότων παρὰ Γρυλλίωνα, ὅπως ἐπιτελεσθεῖσαι ἀναθεθῶσιν, ἢ τε Νικάνορος καὶ ἡ Προξένου, ἣν διενουόμην ἐκδοῦναι, καὶ ἡ τῆς μητρὸς τῆς Νικάνορος· καὶ τὴν Ἀριμνήστου τὴν πεποιημένην ἀναθεῖναι, ὅπως μνημεῖον αὐτοῦ ἢ, ἐπειδὴ
 35 ἅπαις ἐτελεύτησε· (16) καὶ τὴν τῆς μητρὸς τῆς ἡμετέρας τῇ Δήμητρῳ ἀναθεῖναι εἰς Νεμέαν ἢ ὅπου ἂν δοκῆ. ὅπου δ' ἂν ποιῶνται τὴν ταφήν, ἐνταῦθα καὶ τὰ Πυθιάδος ὅστ' ἀνελόντας θεῖναι, ὥσπερ αὐτῇ προσέταξεν· ἀναθεῖναι δὲ καὶ Νικάνορα σωθέντα, ἣν εὐχὴν ὑπέρ
 40 αὐτοῦ ἠδξάμην, ζῶσα λίθινα τετραπύχῃ Διὶ σωτήρι καὶ Ἀθηνᾶ σωτήρᾳ ἐν Σταγείροις. » τοῦτον ἴσγουσιν αὐτῷ αἱ διαθήκαι τὸν τρόπον. Λέγεται δὲ καὶ λοπάδας αὐ-
 45 τοῦ πλείστας εὐρῆσθαι· καὶ Λύκωνα λέγειν ὡς ἐν πυέλῳ θερμοῦ ἐλαίου λούοιτο καὶ τοῦλαιον διαπωλοῖτο. ἔνιοι δὲ καὶ ἀσκίον θερμοῦ ἐλαίου ἐπιτιθέναι αὐτὸν τῷ στομάχῳ φασί· καὶ ὅποτε κοιμῶτο, σφαίραν χαλκῆν βάλ-
 50 λεσθαι αὐτῷ εἰς τὴν χεῖρα λεκάνης ὑποκειμένης, ἵν' ἐκπεσοῦσης τῆς σφαίρας εἰς τὴν λεκάνην ὑπὸ τοῦ ψόφου ἐξέγροιο. (17) Ἀναφέρεται δ' εἰς αὐτὸν καὶ ἀποφθέ-
 60 γματα κάλλιστα ταυτί. ἐρωτηθεὶς τί περιγίνεται κέρδος τοῖς ψευδομένοις, « ὅταν, ἔφη, λέγωσιν ἀληθῆ, μὴ πιστεῦσθαι. » ὄνειδιζόμενός ποτε ὅτι πονηρῷ ἀνθρώπῳ ἐλεημοσύνην ἔδωκεν, « οὐ τὸν τρόπον, εἶπεν, ἀλλὰ τὸν ἀνθρώπων ἡλέησα. » συνεχῆς εἰώθει λέγειν πρὸς τε τοὺς

Theophrastus cum illa esse, esto ei jus idem ac Nicanori; sin alias, curatores habito cum Antipatro consilio et de puella et de puero statuunt ut eis videbitur optimum. Curam quoque habeant tutores et Nicanor, mei et Herpyllidis memores — namque erga me studiosa plurimum fuit — et reliquorum, et, si virum accipere voluerit, curent ne indigne nobis locetur. Dentque illi præter ea quæ antea accepserat, de nostris bonis talentum argenti, tresque, si voluerit, famulas et ancillam quam habet, et Pyrrhæum puerum, (14) et si quidem Chalcide habitare voluerit, hospitium quod ad hortum est; sin autem Stagiris, paternam domum. Utrum vero horum maluerit, studeant procuratores domum ita necessaria suppellectile instruere, ut ipsi honeste et Herpyllidi sufficienter instructa videatur. Curæ sit autem Nicanori et Myrmecem puerum non indigne nobis ad suos referri, cum omnibus bonis quæ ab eo accepimus. Sit autem et Ambracis libera, dantorque illi post filicæ nuptias quingentæ drachmæ; ancillaque quam habet. Sed et Thalæ præter ancillam quam habet emptam, drachmæ mille et ancillula. (15) Simoni quoque absque priore pecunia in puerum alium, sive puerum emi, sive pecuniam dari jubeo. Tychonem esse liberum, quum filia nupserit, Philonemque et Olympium ejusque filiolum. Porro eorum qui mihi famulantur puerorum nullum vendi volo, sed heredes eis uti: quum vero adulti erunt, pro merito dimitti liberos volo. Curent item ut consummentur quæ Gryllioni sunt tradite exsculpendæ imagines; ubi vero perfectæ erunt, suis ponantur locis: Nicanoris, ac Proxeni, quam locandam cogitabam, matrisque Nicanoris: Arimnesti vero, quæ perfecta est, suo statuatur loco, ut sit ipsius monumentum, quia sine liberis defunctus est. (16) Matris quoque nostræ imaginem Cereri Nemeæ consecrari volo, aut ubicunque videbitur. Ubi vero tumulum fecerint, ibi et Pythiadis sublata ossa condant, sicut ipsa præcepit. Dedicet etiam Nicanor, ubi salvus fuerit, quod votum pro illo voti, statuas lapideas quattuor cubitorum Jovi Servatori et Minervæ Sospiti Stagiris. Hanc ejus testamentum habet rationem. Tradunt autem ollas ejus plurimas repertas esse, Lyconemque dicere, illum in vasculo calentis olei lavari solitum oleumque venundare. Quidam utrem calentis olei stomacho illum imponere consuevisse tradunt, et quum se ad quiescendum componeret, æream sphaeram tenere in manu pelvi subjecta, eo consilio, ut quum dormientis manu excussa sphaera in subditum æreum vas incidisset, sono illius expergefieret. (17) Ejus esse præclaras istas sententias legimus. Interrogatus quidnam mendaces lucrentur, Ut quum vera, inquit, dixerint, illis non credatur. Quum ipsi probro daretur quod flagitioso homini stipem dedisset, Non, inquit, mores miseratus sum, sed hominem. Amicis ac discipulis ista con-

φίλους καὶ τοὺς φοιτῶντας αὐτῶ, ἔθθα ἂν καὶ ὄπου δια-
 τρήτων ἔτυχεν, ὡς ἢ μὲν θρασίς ἀπὸ τοῦ περιέχοντος
 [ἀέρος] λαμβάνει τὸ φῶς, ἢ δὲ ψυχῇ ἀπὸ τῶν μαθη-
 μάτων. πολλὰκις δὲ καὶ ἀποτεϊνόμενος τοὺς Ἀθηναίους
 5 ἔφρασκεν εὐρηκέναι πυρούς καὶ νόμους· ἀλλὰ πυροῖς
 μὲν χρῆσθαι, νόμοις δὲ μή. (18) τῆς παιδείας ἔφη τὰς
 μὲν ῥίζας εἶναι πικράς, γλυκεῖς δὲ τοὺς καρπούς. ἐρω-
 τηθεὶς τί γηράσκει τυχύ, « χάρις, » ἔφη. ἐρωτηθεὶς τί
 ἐστὶν ἑλπίς, « ἐγρηγορότος, εἶπεν, ἐνύπνιον ». Διογέ-
 10 νους ἰσγάδα διδόντος αὐτῷ νοήσας ὅτι, εἰ μὴ λάβοι,
 χρεῖαν εἶη μεμελετηκώς, λαθὼν ἔφη Διογένην μετὰ τῆς
 χρεῖας καὶ τὴν ἰσγάδα ἀπολωλέκεναι· πάλιν τε διδόντος
 λαθὼν καὶ μετεωρίσας ὡς τὰ παιδία εἶπὼν τε « μέγας
 Διογένης, » ἀπέδωκεν αὐτῷ. τριῶν ἔφη θεῖν παιδεία,
 15 φύσει, μαθήσεως, ἀσκήσεως. ἀκούσας ὑπὸ τίνος λοι-
 δορεῖσθαι, « ἀπόντα με, ἔφη, καὶ μαστιγοῦτώ. » τὸ κάλ-
 λος παντὸς ἔλεγεν ἐπιστολίου συστατικώτερον. (19) οἱ
 δὲ τοῦτο μὲν Διογένην φαίν ὀρίσασθαι, αὐτὸν δὲ θεοῦ
 δῶρον εἶπεῖν εὐμορφίαν· Σωκράτην δὲ ὀλιγοχρόνιον
 20 τυραννίδα· Πλάτωνα προτέρημα φύσεως· Θεόφραστον
 σιωπῶσαν ἀπάτην· Θεόκριτον ἑλεφαντίνην ζημίαν·
 Καρνεάδην ἀδορυφόρον βασιλείαν. ἐρωτηθεὶς τί
 διαφέρουσιν οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδευτων, Ὅσφ,
 εἶπεν, οἱ ζῶντες τῶν τεθνεώτων. » τὴν παιδείαν ἔλεγεν
 25 ἐν μὲν ταῖς εὐτυχίαις εἶναι κόσμον, ἐν δὲ ταῖς ἀτυχίαις
 καταφυγήν. τῶν γονέων τοὺς παιδεύσαντας ἐντιμωτέ-
 ρους εἶναι τῶν μόνον γεννησάντων· τοὺς μὲν γὰρ τὸ
 ζῆν, τοὺς δὲ τὸ καλῶς ζῆν παρασχέσθαι. πρὸς τὸν
 καυχώμενον ὡς ἀπὸ μεγάλης πόλεως εἶη, « οὐ τοῦτο,
 30 ἔφη, δεῖ σκοπεῖν, ἀλλ' εἰ τις μεγάλης πατρίδος ἀξίος
 ἐστίν. » (20) ἐρωτηθεὶς τί ἐστὶ φίλος, ἔφη, « μία ψυχὴ δύο
 σώμασιν ἐνοικοῦσα. » τῶν ἀνθρώπων ἔλεγε τοὺς μὲν οὕτω
 φεῖσθαι ὡς αἰεὶ ζησομένους, τοὺς δὲ οὕτως ἀναλίσκειν
 ὡς αὐτίκα τεθνηζομένους. πρὸς τὸν πυθόμενον διὰ τί
 35 τοῖς καλοῖς πολλὸν χρόνον δμιλοῦμεν, « τυφλοῦ, ἔφη, τὸ
 ἐρώτημα. » ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ τῆς φιλο-
 σοφίας, ἔφη, « τὸ ἀνεπιτάχτως ποιεῖν ἅτινες διὰ τὸν ἀπὸ
 τῶν νόμων φόβον ποιοῦσιν. » ἐρωτηθεὶς πῶς ἂν προκό-
 ποιεν οἱ μαθηταί, ἔφη, « ἐν τοὺς προσέχοντας διώκον-
 40 τες τοὺς ὑστεροῦντας μὴ ἀναμένωσι. » πρὸς τὸν εἰπόντα
 ἀδολέσχην, ἐπειδὴ αὐτοῦ πολλὰ κατήντησε, « μή τι σου
 κατεφλύαρησα; » μὰ Δί', εἶπεν· οὐ γάρ σοι προσεῖχον. »
 (21) πρὸς τὸν αἰτιασάμενον ὡς εἶη μὴ ἀγαθῷ ἔρανον δε-
 δικώς — φέρεται γὰρ καὶ οὕτως — « οὐ τῷ ἀνθρώπῳ,
 45 φησὶν, ἔδωκα, ἀλλὰ τῷ ἀνθρωπίνῳ. » ἐρωτηθεὶς πῶς
 ἂν τοῖς φίλοις προσφεροίμεθα, ἔφη, « ὡς ἂν εὐξάιμεθα
 αὐτοὺς ἡμῖν προσφεροίμεθα. » τὴν δικαιοσύνην ἔφη ἀρε-
 τὴν ψυχῆς διανεμητικὴν τοῦ κατ' ἀξίαν. κάλλιστον
 ἐφόδιον τῷ γήρα τὴν παιδείαν ἔλεγε. φησὶ δὲ Φαβῶ-
 50 ρίνος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων ὡς ἐκά-
 στοτε λέγοι, « ὃ φίλοι, οὐδεὶς φίλος. » ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ
 ἐβδόμῳ τῶν Ἡθικῶν ἐστίν. καὶ ταῦτα μὲν εἰς αὐτὸν
 ἀναφέρεται. Συνέγραψε δὲ πάμπλειστα βιβλία, ἀπερὶ 2
 ἀκόλουθον ἡγησάμην ὑπογράψαι διὰ τὴν περὶ πάντας

sueverat dicere ubicumque moraretur, Aspectus quidem a circumfuso aere lumen accipit, animus autem a disciplinis liberalibus. Sæpenumero quum in Athenienses invehere-
 tur, aiebat illos frumenta et leges invenisse, verum fru-
 mentis quidem uti, non autem legibus. (18) Institutionis amaras radices, fructus autem dulces esse asserebat. Ro-
 gatus quidnam cito consenesceret, Gratia, inquit. Quid sit spes : Vigilantis, ait, somnium. Diogene caricam por-
 rigente, cogitans quod, nisi acciperet, acutam sententiam esset meditatus, sumens Diogenem ait caricam simul cum sententia perdidisse. Rursus ab eo porrectam accipiens atque puerili more in sublime elevans quum dixisset, Ma-
 gnus Diogenes, eam illi reddidit. Tria dicebat ad eru-
 ditionem esse necessaria, ingenium, exercitationem, disci-
 plinam. Audierat aliquando se a quodam maledictis pro-
 scindi : tum ille, Absentem me, inquit, etiam verberet. Dicebat pulchritudinem plus quam epistolas omnes valere ad commendationem. (19) Plerique Diogenem ita statuise asserunt, ipsum autem dei munus dixisse pulchritudinem : Socratem vero, modici temporis tyrannidem; Platonem, natura privilegium; Theophrastum, tacitam fraudem; Theo-
 critum vero, eburneum detrimentum; Carneadem, regnum sinesatellitibus. Rogatus quo differrent docti ab indoctis, Quo, inquit, viventes a mortuis. Eruditionem dicebat in rebus secundis esse decus, in adversis confugium. Parentes qui liberos erudiendos curassent, longe honorabiliores esse iis qui solum genuissent : hos enim vivendi tantum, illos etiam bene honesteque vivendi auctores esse. Glorianti cuidam quod magna esset urbis civis, Non hoc, inquit, conside-
 randum est, sed si quis illustri patria sit dignus. (20) Rogatus quid sit amicus, Una, inquit, anima in duobus corporibus habitans. Homines alios dicebat ita esse parcos, ac si semper victuri essent; alios tam prodigos, ac si continuo morituri. Querenti, cur diu cum iis, qui forma præ-
 stant, una esse cupiamus, Cæci est, inquit, talia querere. Rogatus quid ex philosophia lucratus fuisset, Hoc, inquit, ut injussus ea faciam quæ plerique per legum metum faciunt. Interrogatus quo pacto discipuli egregie proficerent, ait, Si præstantiores strenue persequentes non exspectent tardiores. Garrulo, postquam multas ineptias effutierat, interroganti Numquid te obtudi? Nil quidquam, inquit; namque animum non advertēbam. (21) Increpanti quod homini nequam eranum collegisset (nam etiam sic narratur), Non homini, inquit, dedi, sed humanitati. Rogatus erga amicos quales esse debeamus, Quales, inquit, eos erga nos esse optamus. Justitiam dicebat virtutem animi unicuique secundum dignitatem distribuentem. Eruditionem opti-
 mum esse dicebat viaticum senectutis. Refert Favorinus in secundo Commentariorum illum crebro dicere solitum, Cui amici, amicus nemo. Id etiam legitur in libro septimo ejus de Moribus. Et ista quidem ad illum referuntur. Con-
 scripsit autem plurima volumina, quæ recensere consen-
 taneum existimavi propter viri præstantiam in omni ora-

λόγους τᾶνδρὸς ἀρετῆν· (22) Περὶ δικαιοσύνης α' β' γ' δ', περὶ ποιητῶν α' β' γ', περὶ φιλοσοφίας α' β' γ', Πολιτικοῦ α' β', περὶ ῥητορικῆς ἢ Γρύλλος α', Νῆρινθος α', Σοριστῆς α', Μενέξενος α' Ἐρωτικὸς α', Συμπόσιον α', περὶ πλούτου α', Προτρεπτικὸς α', περὶ ψυχῆς α', περὶ εὐχῆς α', περὶ εὐγενείας α', περὶ ἡδονῆς α', Ἀλέξανδρος ἢ ὑπεράποικων α', περὶ βασιλείας α', περὶ παιδείας α', περὶ τάγαθού α' β' γ', Τὰ ἐκ τῶν νόμων Πλάτωνος α' β' γ', Τὰ ἐκ τῆς πολιτείας α' β', Οἰκονομικὸς α', περὶ φιλίας α', περὶ τοῦ πάσχειν ἢ παποθῆναι α', περὶ ἐπιστημῶν α', περὶ ἐριστικῶν α' β', Λύσεις ἐριστικαὶ δ', Διαιρέσεις σοριστικαὶ δ', περὶ ἐναντιῶν α', περὶ εἰδῶν καὶ γενῶν α', περὶ ἰδίων α', (23) Ὑπομνήματα ἐπιχειρηματικὰ γ', Προτάσεις περὶ ἀρετῆς α' β' γ', Ἐυστάσεις α', περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων ἢ κατὰ πρόθεσιν α', περὶ παθῶν ὀργῆς α', Ἠθικῶν α' β' γ' δ' ε', περὶ στοιχείων α' β' γ', περὶ ἐπιστήμης α', περὶ ἀρχῆς α', Διαιρέσεις ἐπτακαίδεκα, Διαιρητικῶν α', Ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως α' β', περὶ κινήσεως α' β', Προτάσεις α', Προτάσεις ἐριστικαὶ δ', Συλλογισμοὶ α', προτέρων ἀναλυτικῶν α' β' γ' δ' ε' ζ' ἠ', Ἀναλυτικῶν ὑστέρων μεγάλων α' β', περὶ προβλημάτων α', Μεθοδικὰ α' β' γ' δ' ε' ζ' ἠ', περὶ τοῦ βελτίονος α', περὶ τῆς ἰδέας α', Ὅροι πρὸ τῶν τοπικῶν α' β' γ' δ' ε' ζ' ἠ', Συλλογισμῶν α' β', (21) Συλλογιστικὸν καὶ ὄροι α', περὶ τοῦ αἰρετοῦ καὶ τοῦ συμβεβηκότος α', Τὰ πρὸ τῶν τόπων α', Τοπικὸν πρὸς τοὺς ὄρους α' β', Πάθη α', Διαιρητικῶν α', Μαθηματικῶν α', Ὅρισμοὶ τριχκαίδεκα, Ἐπιχειρηματικῶν α' β', περὶ ἡδονῆς α', Προτάσεις α', περὶ ἔκουσίου α', περὶ καλοῦ α', Θέσεις ἐπιχειρηματικαὶ πέντε καὶ εἴκοσι, [Θέσεις ἐρωτικαὶ τέτταρες, Θέσεις φιλικαὶ β', Θέσεις περὶ ψυχῆς α'.] Πολιτικὰ β', πολιτικῆς ἀκροάσεως ὡς ἢ Θεοφράστου α' β' γ' δ' ε' ζ' ἠ', περὶ δικαίων α' β', Τεχνῶν συναγωγῆ α' β', Τέχνης ῥητορικῆς α' β', Τέχνη α', ἄλλη τέχνη α' β', Μεθοδικὸν α', Τέχνης τῆς Θεοδέκτου εἰσαγωγῆς α', Πραγματεία τέχνης ποιητικῆς α' β', Ἐνθυμημάτα ῥητορικὰ, περὶ μεγέθους α', Ἐνθυμημάτων διαιρέσεις α', περὶ λέξεως α' β', περὶ συμβουλίας α', (25) Συναγωγῆς α' β', περὶ φύσεως α' β' γ', Φυσικῶν α', περὶ τῆς Ἀρχυτείου φιλοσοφίας α' β' γ', περὶ τῆς Σπευσίππου καὶ Ξενοκράτους α', Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων α', πρὸς τὰ Μελλίσσου α', πρὸς τὰ Ἀλκμαίωνος α', πρὸς τοὺς Πυθαγορείους α', πρὸς τὰ Γοργίου α', πρὸς τὰ Ξενοφάνους α', πρὸς τὰ Ζήνωνος α', περὶ τῶν Πυθαγορείων α', περὶ ζῶων α' β' γ' δ' ε' ζ' ἠ' θ', Ἀνατομῶν α' β' γ' δ' ε' ζ' ἠ', Ἐκλογὴ ἀνατομῶν α', ὑπὲρ τῶν συνθέτων ζῶων α', ὑπὲρ τῶν μυθολογούμενων ζῶων α', ὑπὲρ τοῦ μὴ γεννᾶν α', περὶ φυτῶν α' β', Φυσιογνωμονικῶν α', Ἱατρικὰ β', περὶ μονάδος α', (26) Σημεῖα χειμῶνων α', Ἀστρονομικῶν α', Ὀπτικῶν α', [περὶ κινήσεως α',] περὶ μουσικῆς α', Μνημονικῶν α', Ἀπορημάτων Ὀμηρικῶν α' β' γ' δ' ε' ζ', Ποιητικὰ α', Φυσικῶν κατὰ στοιχεῖον ὀκτώ πρὸς τοὺς τριάκοντα, Ἐπιτεθεαμένων προβλημάτων α' β',

tionis genere. (22) Sunt autem de justitia libri quattuor, de poetis tres, de philosophia tres, de republica duo, de rhetorica sive Gryllus unus, Nerinthus unus, Sophista unus, Menexenus unus, Amatorius unus, Convivium unus, de divitiis unus, Exhortationum unus, de anima unus, de precatone unus, de nobilitate unus, de voluptate unus, Alexander seu de colonis unus, de regno unus, de institutione unus, de bono tres, de Platonis legibus tres, de ejusdem republica duo, Economicus unus, de amicitia unus, Quid sit tolerare sive tolerantia unus, de disciplinis unus, de his quæ in contentionem cadunt duo, Solutiones eorum quæ in contentionem veniunt quattuor, Divisiones sophisticæ quattuor, de contrariis unus, de speciebus et generibus unus, de propriis unus, (23) Commentarii epichirematici tres, Propositiones de virtute tres, Objectiones unus, de his quæ variis modi dicuntur sive secundum propositionem unus, de perturbationibus iræ unus, de moribus quinque, de elementis tres, de scientia unus, de principio unus, Divisiones decem et septem, Divisibilem unus, Interrogationis et responsionis duo, de motu duo, Propositiones unus, Propositiones contentiosæ quattuor, Syllogismi unus, Priorum analyticorum octo, Posteriorum analyticorum majorum duo, de problematibus unus, de quæstionibus ad disciplinam pertinentibus octo, de meliori unus, de idea unus, Definitiones ante topica septem, Syllogismorum duo, (24) Syllogisticum et definitiones unus, de optabili et accidenti unus, de iis quæ ante topica sunt unus, Topicorum ad definitiones duo, Perturbationum unus, Divisibilem unus, Mathematicum unus, Definitiones tredecim, Epichirematum duo, de voluptate unus, Propositionum unus, de voluntario unus, de pulchro unus, Quæstiones epichirematicæ viginti quinque, [Quæstiones amatoriaræ quattuor, Quæstiones de amicitia duo, Quæstiones de anima unus,] Politicorum duo, Politicæ auditionis sicut Theophrasti octo, de justis duo, Artium compendium duo, Artis rhetoricæ duo, Ars unus, Alia ars duo, Methodicum unus, Artis Theodectis introductionis unus, Tractatio de arte poetica libri duo, Enthymemata rhetorica, de magnitudine unus, Enthymematum divisiones unus, de dictione duo, de consilio unus, (25) Collectionis duo, de natura tres, Physicum unus, de Archytæ philosophia tres, de Speusippi Xenocratisque philosophia unus, Ex Timæi Archytæque disciplinæ sumpta unus, adversus Melissi dicta unus, adversus Alcmæonis dicta unus, adversus Pythagoricos unus, adversus Gorgiam unus, adversus Xenophanem unus, adversus Zenonis scita unus, de Pythagoreis unus, de animalibus novem, Anatomorum octo, Electio anatomorum unus, de compositis animalibus unus, de fabulosis animalibus unus, de non gignendo unus, de plantis duo, Physiognomicum unus, Medicinalia duo, de monade unus, (26) Signa tempestatum unus, Astronomicum unus, Opticum unus, [de motu unus,] de Musica unus, Memoriale unus, Homeriarum quæstionum sex, Poetica unus, Naturalium secundum elementa triginta octo, Problematum

Ἐγκυκλιῶν α' β', Μηχανικῶν α', Προβλήματα ἐκ τῶν
 Δημοκρίτου α' β', περὶ τῆς λίθου α', Παραβολαί α',
 Ἄτακτα δεκάδυο, Ἐξηγημένα κατὰ γένος τέτταρα καὶ
 δέκα, Δικαιώματα α', Ὀλυμπιονίκαι α', Πυθιονίκα
 3 μουσικῆς α', Πυθικός α', Πυθιονικῶν ἔλεγχος α', Νίκαί
 Διονυσιακαί α', περὶ τραγωδιῶν α', Διδασκαλίαι α',
 Παροιμίαι α', Νόμος συστατικός α', Νόμων α' β' γ' δ',
 Κατηγοριῶν α', περὶ ἐρμηνείας α', (27) Πολιτεῖαι πό-
 λεων δύοιν δεούσαι ἐξήκοντα καὶ ἑκατόν, καὶ ἰδίᾳ δη-
 10 μοκρατικάι, ὀλιγαρχικάι, ἀριστοκρατικάι καὶ τυραν-
 νικάι· Ἐπιστολαί πρὸς Φίλιππον, Σηλυμβριῶν ἐπι-
 στολαί, πρὸς Ἀλέξανδρον τέτταρες ἐπιστολαί, πρὸς
 Ἀντίπατρον ἑνέα, πρὸς Μέντορα α', πρὸς Ἀρίστονα
 α', πρὸς Ὀλυμπιάδα α', πρὸς Ἡφαιστίωνα α', πρὸς
 15 Θεμισταγόραν μία, πρὸς Φιλόξενον α', πρὸς Δημό-
 κριτον α'. Ἐπη ὧν ἀρχή, Ἄγνὴ ὁσὼν πρέσβισθ' ἑκα-
 τήβολοι· Ἐλεγεία ὧν ἀρχή, Καλλιτέκνου μητρὸς θυ-
 γατερ. γίνονται αἱ πᾶσαι μυριάδες στίχων τέττα-
 ρες καὶ τετταράκοντα πρὸς τοὺς πεντακισχίλους καὶ
 20 διακοσίους ἑβδομήκοντα. (28) Καὶ τσαυτὰ μὲν ἰσ-
 αὐτῷ πεπραγμάτευται βιβλία. βούλεται δὲ ἐν αὐ-
 τοῖς τάδε· διττὸν εἶναι τὸν κατὰ φιλοσοφίαν λόγον,
 τὸν μὲν πρακτικόν, τὸν δὲ θεωρητικόν· καὶ τοῦ πρα-
 κτικοῦ τὸν τε ἠθικὸν καὶ πολιτικόν, οὗ τὰ τε περὶ
 25 πόλιν καὶ τὰ περὶ οἶκον ὑπογεγράφθαι· τοῦ δὲ θεωρη-
 τικοῦ τὸν τε φυσικὸν καὶ λογικόν, οὗ τὸ λογικόν οὐχ
 ὀλομερῶς, ἀλλ' ὡς ὄργανον προσηκριβωμένον. καὶ τού-
 του διττοῦς ὑποθέμενος σκοποῦς τό τε πιθανόν καὶ
 ἀληθὲς διεσάφησε. δύο δὲ πρὸς ἑκάτερον δυνάμεσιν
 30 ἐχρήσατο, διαλεκτικῇ μὲν καὶ βητορικῇ πρὸς τὸ πιθα-
 νόν, ἀναλυτικῇ δὲ καὶ φιλοσοφίᾳ πρὸς τὸ ἀληθές· οὐ-
 δὲν ὑπολειπόμενος οὔτε τῶν πρὸς εὐρεσιν, οὔτε τῶν
 πρὸς κρίσιν, οὔτε μὴ τῶν πρὸς χρῆσιν. (29) πρὸς μὲν
 οὖν τὴν εὐρεσιν τὰ τε τοπικά καὶ μεθοδικὰ παρέδωκε
 35 προτάσεων πλῆθος, ἐξ ὧν πρὸς τὰ προβλήματα πιθα-
 νῶν ἐπιχειρημάτων οἷον τε εὐπορεῖν· πρὸς δὲ τὴν κρί-
 σιν τὰ ἀναλυτικά πρότερα καὶ ὑστερα. διὰ μὲν οὖν
 τῶν προτέρων τὰ λήματα κρίνεται, διὰ δὲ τῶν ὑστε-
 ρῶν ἡ συναγωγή ἐξετάζεται. πρὸς δὲ τὴν χρῆσιν τὰ
 40 τε ἀγωνιστικά καὶ τὰ περὶ ἐρωτήσεως ἐριστικά τε καὶ
 σόφιστικῶν ἐλέγχων τε καὶ συλλογισμῶν καὶ τῶν
 ὁμοίων τούτοις· κριτήριον δὲ τῆς ἀληθείας τῶν μὲν
 κατὰ φαντασίαν ἐνεργημάτων τὴν αἰσθησιν ἀπεφάνατο·
 τῶν δὲ ἠθικῶν, τῶν περὶ πόλιν καὶ περὶ οἶκον καὶ περὶ
 45 νόμους τὸν νοῦν. (30) τέλος δὲ ἐν ἐξέθετο χρῆσιν ἀρε-
 τῆς ἐν βίῳ τελειῶ. ἐφη δὲ καὶ τὴν εὐδαιμονίαν συμ-
 πλῆρωμα ἐκ τριῶν ἀγαθῶν εἶναι· τῶν περὶ ψυχὴν, ἃ
 δη καὶ πρῶτα τῆ δυνάμει καλεῖ· ἐκ δευτέρων δὲ τῶν
 περὶ σῶμα, ὑγείας καὶ ἰσχύος καὶ κάλλους καὶ τῶν
 50 παραπλησίων· ἐκ τρίτων δὲ τῶν ἐκτός, πλοῦτου καὶ
 εὐγενείας καὶ δόξης καὶ τῶν ὁμοίων. τὴν τε ἀρετὴν
 μὴ εἶναι αὐτάρκη πρὸς εὐδαιμονίαν· προσδεῖσθαι γάρ
 τῶν τε περὶ σῶμα καὶ τῶν ἐκτός ἀγαθῶν, ὡς καχοδαι-
 μονήσοντος τοῦ σοφοῦ, καὶ ἐν πόνοις ἢ καὶ ἐν πενίᾳ

alterorum duo, Liberalium disciplinarum duo; Mechanicum
 unus, Problematum ex Democrito duo, de lapide unus, Para-
 bolæ unus, Miscellanea duodecim, Exposita generatim quat-
 tuordecim, Jura unus, Olympionica unus, Pythionicae mus-
 sices unus, Pythicus unus, Pythionicarum index unus, Dio-
 nysiaca victoriæ unus, de tragædiis unus, Didascalica unus,
 Proverbia unus, Lex commendatitia unus, Legum quat-
 tuor, Categoriarum unus, de interpretatione unus, (27)
 Mores atque instituta civitatum centum quinquaginta et
 octo, singularimque de populari paucorumque et optima-
 tum et tyrannorum imperio; Epistolæ ad Philippum, Se-
 lymbriorum epistolæ, quatuor epistolæ ad Alexandrum,
 ad Antipatrum novem, ad Mentorem una, ad Aristonem
 una, ad Olympiadem una, ad Hephæstionem una, ad
 Themistagoram una, ad Philoxenum una, ad Democri-
 tum una; Carmina quorum initium est, *Sancte deum
 Arcitenens antiquissime*; Elegiæ quarum est initium, *for-
 mosa sobole florentis filia matris*. Omnes Aristotelis
 libri efficiunt myriades versuum quadraginta quattuor
 supra quinque mille ducentos septuaginta. (28) Et tot
 quidem ab eo libri scripti sunt. Docet autem in illis
 hæc: Duplicem esse philosophiæ rationem, unam practi-
 cam; alteram theoreticam: ad practicam pertinere
 Ethicam et Politicam, qua in parte tum de publica, tum
 de familiari re agi; ad theoreticam Physicam Logicamque
 referri, e quibus Logica non summam, sed velut
 omnium disciplinarum instrumentum diligentissime expo-
 sita est. Ejus quum geminum finem subjecisset, veri-
 simile ac verum explicuit. Ad utrumque duarum maxime
 rerum viribus nititur: namque ad verisimile seu proba-
 bile oratoria et dialectica, ad verum autem analytica et
 philosophia usus est, nihil omnino omittens eorum quæ
 vel ad inventionem, vel ad judicium, vel etiam ad usum
 pertinent. (29) Enimvero ad inventionis adminicula topi-
 ca et methodica tanquam propositionum copiam et mul-
 titudinem tradidit, ex quibus ad quæstiones probabilia ar-
 gumenta elicere affatim licet. Porro ad judicandum analy-
 tica priora et posteriora conscripsit, prioribus assumptiones
 sub judicium vocans, posterioribus compositionis examen
 agens. Ceterum ad usum pertinent ea quæ sub certamen
 cadunt, quæque in interrogatione versantur et contentione
 sophisticorum argumentorum atque syllogismis atque his
 similibus. Veritatis vero judicium, eorum quidem quæ
 secundum imaginationem sunt, sensum definiit; moralium
 vero, ubi de re publica ac domestica et ubi de legibus agi-
 tur, mentem. (30) Finem autem unum exposuit, virtutis
 usum in vita perfecta. Felicitatem ait tribus maxime bonis
 effici, iis nimirum quæ in animo sunt, quæ et prima
 vi sua appellat; iis quæ ad corpus attinent, ut sunt bona
 valetudo, robur, pulchritudo ceteraque his similia; at-
 que iis quæ extrinsecus veniunt, divitiis, nobilitate et gloria
 atque in hunc modum ceteris, quibus tertium locum assi-
 gnavit. Virtutem ad beatam vitam sibi minime sufficere
 dixit: quippe corporis bonis exterioribusque indigere. Mi-
 serum atque infelicem fore sapientem, sive doloribus affi-
 ciatur sive inopia et ceteris hujusmodi incommodis pre-

καὶ τοῖς ὁμοίοις. τὴν μέντοι κακίαν αὐτάρκη πρὸς κακοδαιμονίαν, κὰν ὅτι μάλιστα παρῆ αὐτῇ τὰ ἐκτὸς ἀγαθὰ καὶ τὰ περὶ σῶμα. (31) τὰς τ' ἀρετὰς ἔφη μὴ ἀντακολουθεῖν ἐνδέχασθαι γὰρ φρόνιμόν τινα καὶ ὁμοίως δίκαιον ὄντα ἀκόλαστον καὶ ἀκρατῆ εἶναι. ἔφη δὲ τὸν σοφὸν μὴ εἶναι μὲν ἀπαθῆ, μετριεπαθῆ δέ. τὴν τε φιλίαν ὠρίζετο ἰσότητι εὐνοίας ἀντιστρόφου ταύτης δὲ τὴν μὲν εἶναι συγγενικὴν, τὴν δὲ ἔρωτικὴν, τὴν δὲ ξενικὴν εἶναι δὲ καὶ τὸν ἔρωτα μὴ μόνον συνουσίας, ἀλλὰ καὶ φιλοσοφίας· καὶ ἐραστήσεσθαι δὲ τὸν σοφὸν καὶ πολιτεύσεσθαι, γαμήσειν τε μὴν καὶ βασιλεῖ συμβιώναι. βίωιν τε τριῶν ὄντων, θεωρητικοῦ, πρακτικοῦ, ἡδονικοῦ, τὸν θεωρητικὸν προέκρινεν. εὐχρηστα δὲ καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα πρὸς ἀρετῆς ἀνάληψιν. (32) ἐν τε τοῖς φυσικοῖς αἰτιολογικώτατος πάντων ἐγένετο μάλιστα, ὡς τε καὶ περὶ τῶν ἐλαχίστων τὰς αἰτίας ἀποδιδοῦσα· διόπερ καὶ οὐκ ὀλίγα βιβλία συνέγραψε φυσικῶν ὑπομημάτων. τὸν δὲ θεὸν ἀσώματον ἀπέφρινε, καθὰ καὶ ὁ Πλάτων. διατείνειν δὲ αὐτοῦ τὴν πρόνοιαν μέχρι τῶν οὐρανίων καὶ εἶναι ἀκίνητον αὐτόν· τὰ δ' ἐπίγεια κατὰ τὴν πρὸς ταῦτα συμπάθειαν οἰκονομεῖσθαι. εἶναι δὲ παρὰ τὰ τέτταρα στοιχεῖα καὶ ἄλλο πέμπτον, ἐξ οὗ τὰ αἰθέρια συνεστάναι. ἀλλοίαν δ' αὐτοῦ τὴν κίνησιν εἶναι· κυκλοφορητικὴν γάρ. καὶ τὴν ψυχὴν δὲ ἀσώματον, ἐντελέγειαν οὖσαν τὴν πρώτην· σώματος γὰρ φυσικοῦ καὶ ὀργανικοῦ δυνάμει ζῶν ἔχοντος. (33) διττὴ δ' ἐστὶν αὐτὴ κατ' αὐτόν. λέγει δ' ἐντελέγειαν, ἧς ἐστὶν εἶδος τι ἀσώματον. ἡ μὲν κατὰ δύναμιν, ὡς ἐν τῷ κηρῷ ὁ Ἑρμῆς ἐπιτηδεύοντα ἔχοντι ἐπιδέξασθαι τοὺς χαρᾶς, καὶ ὁ ἐν τῷ χαλκῷ ἀνδρίας· καθ' ἕξιν δὲ λέγεται ἐντελέγειαν ἡ τοῦ συντετελεσμένου Ἑρμοῦ ἢ ἀνδριάντος. σώματος δὲ φυσικοῦ, ἐπεὶ τῶν σωμάτων τὰ μὲν ἐστὶ χειρόκμητα, ὡς τὰ ὑπὸ τεχνιτῶν γινόμενα, ὡς πύργος, πλοῖον· τὰ δὲ ὑπὸ φύσεως, ὡς φυτὰ καὶ τὰ τῶν ζώων. ὀργανικοῦ δὲ εἶπε, τουτέστι πρὸς τι κατεσκευασμένου, ὡς ἡ ὄρασις πρὸς τὸ ὄρᾶν καὶ ἡ ἀκοή πρὸς τὸ ἀκοῦσαι· δυνάμει δὲ ζῶν ἔχοντος, ὡς ἐν ἑαυτῷ. (34) τὸ δυνάμει δὲ διττόν, ἢ καθ' ἕξιν ἢ κατ' ἐνέργειαν κατ' ἐνέργειαν μὲν, ὡς ὁ ἐρηγορῶς λέγεται ψυχὴν ἔχειν· καθ' ἕξιν δ', ὡς ὁ καθεύδων. ἵν' οὖν καὶ οὗτος ὑποπίπτῃ, τὸ δυνάμει προσέθηκε. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα περὶ πολλῶν ἀπεψήνατο, ἅπερ μακρὸν ἂν εἴη καταριθμεῖσθαι. τοῖς γὰρ ὅλοις φιλοπονώτατος ἐγένετο καὶ εὐρετικώτατος, ὡς δῆλον ἐκ τῶν προγεγραμμένων συγγραμμάτων, ἀ τὸν ἀριθμὸν ἐγγύς ἤκει τῶν τετρακοσίων, τὰ ὅσα γε ἀναμφίλεκτα· πολλὰ γὰρ καὶ ἄλλα εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται συγγραμμάτων· αὐτοῦ καὶ ἀπορθηγμάτα, ἀγράφου φωνῆς εὐστοχήματα· (35) Γε-4 ἄριστοι δὲ Ἀριστοτέλεις ὀκτώ· πρῶτος αὐτὸς οὗτος· δεύτερος ὁ πολιτευσάμενος Ἀθήνησιν· οὗ καὶ δικανικοὶ φέρονται λόγοι· χαρίεντες· τρίτος περὶ Ἰλιάδος πεπραγματευμένος· τέταρτος Σικελιώτης ῥήτωρ, πρὸς τὸν Ἰσοκράτους Πανηγυρικὸν ἀντιγεγραμμένος· πέμπτος ὁ ἐπικληθεὶς Μῦθος, Αἰσχίνου τοῦ Σωκρατικοῦ γνώριμος·

matur. Vitium autem ad miseriam atque infelicem vitam sufficere, quantumlibet externis corporisque affluat bonis. (31) Virtutes ait non se invicem sequi: fieri enim posse ut prudens quispiam ac justus idemque intemperans atque incontinens sit. Sapientem quidem non omnino perturbationibus vacare, verum perturbari modice dixit. Amicitiam æqualitatem esse definivit mutæ benevolentiae. Ejus tres species esse tradidit: esse quippe aliam cognationis, aliam amatoriam, tertiam hospitalem. Amorem non modo congressionis, verum et philosophiæ esse. Amaturum quoque sapientem et accessurum ad rempublicam, ducturumque uxorem et regis consuetudine usurum. Tribus autem generibus vitæ constitutis, primo quod in contemplando, sequenti quod in agendo, et tertio quod in voluptate consistit, quod est in contemplando genus prætulit. Liberales disciplinas ad apprehensionem virtutis multum conferre sensit. (32) In descriptione rerum naturalium præter ceteros maxime in rerum causis perscrutandis versabatur, adeo ut minimarum quarumque rerum reddiderit causas. Unde et naturalium commentariorum non pauca scripsit volumina. Deum, sicut et Plato, incorporeum definivit, ejusque providentiam ad cælestia usque pertingere, ipsum vero immobilem esse: porro terrena omnia ad cælestium congruentiam ordinemque administrari. Præter elementa ista quattuor esse et quintum aliud, ex quo cælestia consistant, ejusque motum diversum esse, nimirum orbicularem, Animam item incorpoream, primamque esse ἐντελέγειαν seu perfectionem corporis nempe naturalis et organici potentia vitam habentis. (33) Est autem ea secundum illum duplex. Ἐντελέγειαν vero sive perfectionem appellat, cujus sit species quædam incorporea. Altera ex his quidem secundum potentiam, ut est Mercurius in cera, quæ idonea est ad varias formas excipiendas, itemque in ære statua: secundum habitum vero perfectio dicitur ea quæ est consummata: ac perfectæ statuæ aut Hermæ. Naturalis autem corporis dixit, quia sunt corpora alia quidem manu et arte elaborata, ut sunt quæ ab artificibus fiunt, puta turris atque navis; alia vero sic a natura prodeunt, ut arbores et animalium corpora. Porro organici dixit, hoc est ad aliquid parati et conditi, ut est ad videndum oculus, aurisque ad audiendum. Potentia autem vitam habentis, in se ipso. (34) Potentia autem duplex est, aut secundum habitum aut secundum actionem: secundum actionem, ut vigilans habere animam dicitur; secundum habitum autem, ut dormiens. Ut igitur et hic sub definitionem caderet, adjecit vocem *potentia*. Multa ejusmodi et alia et de aliis multis in hunc modum philosophatus est, quæ perlongum esset enumerare. Nam prorsus summo studio atque industria fuit, inventionisque incredibili copia viguit, ut ex iis quæ supra recensuimus voluminibus constat, quæ ad quadringentorum numerum fere perveniunt, de quibus quidem nihil ambigitur. Nam sunt ei alia complura quæ ipsi ascribuntur volumina atque sententiæ et acute dicta, nec tamen chartæ mandata. (35) Erant autem Aristoteles octo: primus hic ipse; secundus qui Athenis rempublicam administravit, cujus etiam judiciales leguntur orationes sane quam elegantes; tertius qui de Iliade Homeri scripsit; quartus Siculus orator, qui adversus Panegyricum Isocratis scripsit; quintus qui cognominatus est Mythus, Æschinis Socratici

ἔκτος Κυρηναῖος, γεγραφὸς περὶ ποιητικῆς· ἕβδομος παιδοτρίβης, οὗ μὲνινται Ἀριστόξενος ἐν τῷ Πλάτωνος βίῳ· ὄγδοος, γραμματικὸς ἀσσημος, οὗ φέρεται τέχνη περὶ πλεονασμοῦ. τοῦ δὲ Σταγειρίτου γεγόνασιν μὲν πολλοὶ γινώριμοι, διαφέρων δὲ μάλιστα Θεόφραστος, περὶ οὗ λεκτέον.

discipulus; sextus Cyrenæus, qui de poetica scripsit; septimus ludimagister cujus meminit Aristoxenus in Platonis vita; octavus grammaticus ignobilis, cujus fertur ars de pleonasmō. Hujus autem Stagiritæ philosophi multi fuere discipuli, sed omnibus maxime præcelluit Theophrastus, de quo nunc dicendum est.

ΚΕΦ. Β.

CAP. II.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ.

THEOPHRASTUS.

36. Θεόφραστος Μελάντα Ἐρέσιος κναφέως υἱός, ὡς ἱ φησιν Ἀθηνοδώρος ἐν ὀγδόῃ Περιπάτων. Οὗτος πρῶτον 2 μὲν ἤκουσεν Ἀλκίππου τοῦ πολίτου ἐν τῇ πατρίδι, εἶτ' 10 ἀκούσας Πλάτωνος μετέστη πρὸς Ἀριστοτέλην κάκεινού εἰς Χαλκίδα υποχωρήσαντος αὐτὸς διεδέξατο τὴν σχολὴν Ὀλυμπιάδι τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ. Φε- 3 ρεται δ' αὐτοῦ καὶ δούλος φιλόσοφος ὄνομα Πομπύλος, καθά φησι Μυρωνιανὸς Ἀμαστριανὸς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν 15 ἁμοίων ἱστορικῶν κεφαλαίῳ. Ὁ δὲ Θεόφραστος γέ- 4 γονεν ἀνὴρ συνετώτατος καὶ φιλοτονώτατος καὶ, καθά φησι Παμφίλη ἐν τῷ τριακοστῷ δευτέρῳ τῶν ὑπομνη- μάτων, διδάσκαλος Μενάνδρου τοῦ κομικοῦ· (37) ἄλλως 5 τε καὶ εὐεργετικὸς καὶ φιλόλογος. Κάσανδρος γοῦν 20 αὐτὸν ἀπεδέχετο καὶ Πτολεμαῖος ἔπεμψεν ἐπ' αὐτόν- τοσοῦτον δ' ἀποδοχῆς ἤξιοῦτο παρ' Ἀθηναίους, ὡςτ' Ἀγωνίδης τολμήσας ἀσεβείας αὐτὸν γράψασθαι, μι- κροῦ καὶ προσῴφλεν. ἀπήντων τ' εἰς τὴν διατριβὴν αὐτοῦ μαθηταὶ πρὸς διχιλίους. οὗτος τὰ τ' ἄλλα καὶ 25 περὶ δικαστηρίου τοιαῦτα διελεχεται ἐν τῇ πρὸς Φανίαν τὸν περιπατητικὸν ἐπιστολῇ· « οὐ γὰρ ὅτι πανήγυριν, ἀλλ' οὐδὲ συνέδριον βῆδιον, οἷόν τις βούλεται, λαβεῖν· αἱ δ' ἀναγνώσεις ποιούσιν ἐπανορθώσεις· τὸ δ' ἀνα- βῆλθεσθαι πάντα καὶ ἀμελεῖν οὐκέτι φέρουσιν αἱ ἡλι- 30 κίαι. » ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιστολῇ σχολαστικὸν ὀνόμακε. (38) τοιοῦτος δ' ὢν, ἁμῶς ἀπεδήμησε πρὸς ὄλιγον καὶ οὗτος καὶ πάντες οἱ λοιποὶ φιλόσοφοι, Σοφοκλέους τοῦ Ἀμφικλείδου νόμον εἰσενεγκόντος, μηδένα τῶν φιλο- σάφων σχολῆς ἀφηγεῖσθαι, ἀν μὴ τῇ βουλῇ καὶ τῷ 35 δῆμῳ δόξῃ· εἰ δὲ μὴ, θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν. ἀλλ' αὖθις ἐπανῆλθον εἰς νέωτα, Φίλωνος τὸν Σοφοκλέα γραψαμένου παρανόμων. ὅτε καὶ τὸν νόμον μὲν ἄκυρον ἐποίησαν Ἀθηναῖοι, τὸν δὲ Σοφοκλέα πέντε ταλάντοις ἐζημίωσαν καθόδον τε τοῖς φιλοσόφοις ἐψη- 40 φίσαντο, ἵνα καὶ Θεόφραστος κατέλθοι καὶ ἐν τοῖς ἁμοίοις εἴη. Τούτων Τύρταμον λεγόμενον Θεόφραστον διὰ τὸ τῆς φράσεως θεσπέσιον Ἀριστοτέλης μετωνό- μασεν· (39) οὗ καὶ τοῦ υἱέος Νικομάχου φησὶν ἐρωτικῶς διατεθῆναι, καίπερ ὄντα διδάσκαλον, Ἀρίστιππος ἐν 45 τετάρτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς. Λέγεται δ' ἐπ' αὐτοῦ 7 τε καὶ Καλλιθέου τὸ ἁμοιον εἰπεῖν Ἀριστοτέλην, ὅπερ Πλάτων, καθὰ προείρηται, φασὶν εἰπεῖν ἐπὶ τε Ξενοκράτους καὶ αὐτοῦ τούτου· φάναι γάρ, τοῦ μὲν

36. Theophrastus Eresius Melantæ, ut Athenodorus in octavo Deambulationum libro ait, fullonis filius. Is primo quidem in patria Alcippi civis sui auditor fuit; inde quum Platonem audisset. se ad Aristotelem contulit. Eo Chalcidem profecto, illi in scholæ regimine successit Olympiade centesima decima quarta. Fertur ipsius quoque servus, Pompylus nomine, philosophus fuisse, ut refert Myronianus Amastrianus in primo Similium historicorum capitulum. Fuit autem Theophrastus vir summæ prudentiæ studiique singularis, atque, ut scribit Pamphila tricesimo secundo Commentariorum libro, Menandrum comicum instituit. (37) Erat item beneficus inprimis et maxime affabilis. Casandro erat acceptus, Ptolemæusque cum eo commercium habuit. Adeo autem Atheniensibus acceptus fuit, ut quum illum Agnonides impietatis accusare ausus esset, parum abfuerit quin ipse condemnatus abiret. Accurrebant ad illum audiendum discipuli ad duo millia. Hic in epistola ad Phaniam Peripateticum inter cetera de judicio quoque ita loquutus est: *Tantum abest, inquit, ut populi frequentiam convocem, ut ne consessum quidem talem qualem quis velit, facile sit adipisci. Porro recitationes pariunt emendationes. Protelare autem omnia et esse negligentem non jam fert cetas.* In ea epistola scholasticum (se?) nominat. (38) Ejusmodi tamen vir quum esset, secessit ad tempus et ipse ut philosophi reliqui: quippe Sophocles Amphicliidæ filius legem tulerat, uti ne quis philosophorum præseset scholæ, nisi id senatus ac plebs decrevisset; qui secus faceret, capitale esse. Verum sequenti anno denuo reversi sunt, quum a Philone Sophocli dies dictus esset violatarum legum. Quo tempore Athenienses ea lege abrogata Sophoclem talentis quinque mulctarunt decreveruntque philosophis reditum, ut et Theophrastus rediret scholamque ut antea regeret. Eum, quum antea Tyrtao illi nomen esset, ob divinam elocutionem Aristoteles Theophrastum appellavit. (39) Cujus et filium Nicomachum, quanquam ejus præceptor esset, amavit, ut Aristippus in quarto de antiquo Luxu meminit. Fertur Aristoteles dixisse de Theophrasto et Callisthene idem quod de illo ipso et Xenocrate Plato, ut prædiximus, dixerat: dixisse enim, quod hic pro excellenti acumine ingenii cuncta

Θεοφράστου καθ' ὑπερβολὴν ὀξύτητος πᾶν τὸ νοσηθὲν ἐξερμηνεύοντος, τοῦ δὲ νωθοῦ τὴν φύσιν ὑπάρχοντος, ὡς τῶ μὲν γαλινῷ δέοι, τῶ δὲ κέντρον. Λέγεται δ' αὐτὸν καὶ ἴδιον κῆπον σχεῖν μετὰ τὴν Ἀριστοτέλους 5 τελευτήν, Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, ὃς ἦν καὶ γινώριμος αὐτῷ, τοῦτο συμπράξαντος. Φέρεται δ' αὐτοῦ ἀποφθέγματα ταυτὶ χρειώδη· θᾶττον ἔφη πιστεύειν δεῖν ἵππῳ ἀγαλίνῳ ἢ λόγῳ ἀσυντάκτῳ. (40) πρὸς δὲ τὸν ἐν τῷ συμποσίῳ σιωπῶντα τὸ θλον ἔφη, « εἰ μὲν 10 ἀμαθὴς εἶ, φρονιμῶς ποιεῖς, εἰ δὲ πεπαιδευσαι, ἀφρονως. » συνεχὲς τε ἔλεγε πολυτελεὲς ἀνάλωμα εἶναι τὸν χρόνον. Ἐτελευταίον δὲ γηραιός, βιούς ἔτη πέντε καὶ ὀδοήκοντα, ἐπειδὴ περὶ ὀλίγον ἀνήκε τῶν πόνων. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτόν.

15 Οὐκ ἄρα τοῦτο μάταιον ἔπος μερόπων τινὶ λέγῃ, ῥήγνυσθαι σοφίης τόξον ἀνιέμενον·
δὴ γὰρ καὶ Θεοφράστου ἕως ἐπὶ μὲν ἀπῆρος ἦν δέμας, εἴτ' ἀνεθείς κάτθανε πηρομελής.

φασὶ δ' αὐτὸν ἐρωτηθέντα ὑπὸ τῶν μαθητῶν εἶ τι ἐπι- 20 σκίπτει, εἰπεῖν, « ἐπισκίπτειν μὲν ἔρχειν οὐδέν, πλὴν ὅτι πολλὰ τῶν ἡδῶν ὁ βίος διὰ τὴν δόξαν καταλαζονεύεται. (41) ἡμεῖς γὰρ ὁπότ' ἀρχόμεθα ζῆν, τότ' ἀποθηνήσκομεν. οὐδὲν οὖν ἀλυσιτελέστερόν ἐστι φιλοδοξίας. ἀλλ' εὐτυχεῖτε καὶ ἦτοι τὸν λόγον ἀφετέ — 25 — πολλὸς γὰρ ὁ πόνος — ἢ καλῶς αὐτοῦ πρόστητε· μεγάλη γὰρ ἡ δόξα. τὸ δὲ κενὸν τοῦ βίου πλέον τοῦ συμφέροντος. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν οὐκέτ' ἐκποιεῖ βουλευέσθαι τί πρακτέον, ὑμεῖς δ' ἐπισκεψασθε τί ποιητέον. » ταῦτα, φασίν, εἰπὼν ἀπέπνευσε καὶ αὐτόν, ὡς ὁ λόγος, Ἀθη- 30 ναῖοι πανδημεὶ παρέπεμψαν ποσί, τὸν ἄνδρα τιμήσαντες. Φαθωρίνος δὲ φησι γράσαντα αὐτὸν ἐν φορεῖῳ περιφέρεισθαι· καὶ τοῦτο λέγειν Ἐρμιππον, παρατιθέμενον ἱστορεῖν Ἀρκεσίλαον τὸν Πιταναῖον ἐνοῖς ἔφασκε πρὸς Λακυδίην τὸν Κυρηναῖον. (42) Καταλείοπι- 35 δὲ βιβλία καὶ αὐτὸς ὅτι μάλιστα πάμπλειστα, ἃ καὶ αὐτὰ ἄξιον ἡγησάμην ὑπογράψαι διὰ τὸ πάσης ἀρετῆς πεπληρωσθαι. ἔστι δὲ τάδε· Ἀναλυτικῶν προτέρων α' β' γ', Ἀναλυτικῶν ὑστέρων α' β' γ' δ' ε' ς' ζ', περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν α', Ἀναλυτικῶν ἐπιτομῆ α', 40 Ἀνηγμένων τόπων α' β', Ἀγωνιστικῶν τῆς περὶ τοὺς ἔριστικoὺς λόγους θεωρίας, περὶ αἰσθήσεων α', πρὸς Ἀναξάγοραν α', περὶ τῶν Ἀναξαγόρου α', περὶ τῶν Ἀναξιμένους α', περὶ τῶν Ἀρχελαοῦ α', περὶ ἄλλων, νίτρον, στυπτηρίας α', περὶ τῶν λιθουμένων α' β', περὶ τῶν ἀτόμων γραμμῶν α', Ἀκροάσεως α' β', περὶ ἀνέμων 45 α', Ἀρετῶν διαφορᾶ α', περὶ βασιλείας α', περὶ παιδείας βασιλέως α', περὶ βίων α' β' γ'; (43) περὶ γήρωσ α', περὶ τῆς Δημοκρίτου ἀστρολογίας α', Τῆς μεταρσιωλεσγίας α', περὶ τῶν εἰδώλων α', περὶ χυμῶν, χροῶν, 50 σαρκῶν α', περὶ τοῦ διακόσμου α', περὶ τῶν ἀνθρώπων α', Τῶν Διογένους συναγωγῆ α', Διορισμῶν α' β' γ', Ἐρωτικῶς α', Ἄλλο περὶ ἔρωτος α', περὶ εὐδαιμονίας α', περὶ εἰδῶν α' β', περὶ ἐπιλήψεως α', περὶ ἐνθου-

facillime assequeretur et exponeret, ille tardus et obtusus esset ingenio, hunc freno, illum egere calcaribus. Dicitur et privatim hortum post Aristotelis discessum possedisse, Demetrio Phalereo familiari suo in hoc ipsi cooperante. Feruntur ejus hæ sententia: ad vitæ usum accommodata: Citius fidendum dicebat infreni equo quam orationi incompositæ. (40) Ad illum qui in convivio penitus tacebat, Si quidem ait, imperitus es, prudenter facis; sin vero peritus, imprudenter. Habebat et illud semper in ore, Sumptus pretiosissimus tempus est. Obiit senex ætatis anno quinto et octogesimo, quum pedice a labore quievisset. In quem etiam est nostrum epigramma:

Haud vane quidam, studii, si forte relaxes,
rumpi arcum dixit, quisquis homo ille fuit.
Nam vegetus Theophrastus erat firmusque labore:
laxavit postquam membra labore, obiit.

Aiunt illum, quum rogaretur a discipulis, num quippiam illis mandare vellet, dixisse, nihil quidem quod imperaret se habere, nisi hæc: *Multa dulcia gloriae obtentu vita mentitur*: (41) *nos vero quum vivere incipimus, tunc morimur. Nihil ergo est inanius amore gloriae. Sed estote felices, ac sapientiae studium aut omittite — grandis enim labor est — aut in illud graviter incumbite: magna enim ex eo gloria provenit. Porro vitæ vanitas amplior quam utilitas est. Verum mihi quidem non jam quid agendum sit consulere suppetit, vos autem quid faciendum sit deliberabit. Ista dicentem exhalasse animam tradunt. Eum vero, ut fama est, Athenienses pedibus omnes prosecuti publice honoraverunt. Refert Favorinus illum jam senem lectica circumferri solitum: idque dicere Hermippum, eumque id ex Arcesilai Pitanaei historia sumpsisse inter ea verba quæ ad Lacydem Cyrenensem habuit. (42) Reliquit autem et ipse ingenii sui monumenta sane plurima, et ipsa, quia bonæ frugis omni genere plena sunt, dignissima sum arbitratus quæ adnotarem. Sunt autem ista: Priorum analyticorum tres, Posteriorum analyticorum septem, de solutione syllogismorum unus, Analyticorum epitome unus, Deductorum locorum duo, Concertatio eorum quæ circa contentiosam orationem proponuntur, de sensibus unus, ad Anaxagoram unus, de Anaxagoræ decretis unus, de Anaximenis decretis unus, de Archelai unus, de sale, nitro, alumine unus, de iis quæ durantur in lapides duo, de indivisibilibus lineis unus, Auditionis duo, de ventis unus, Virtutum differentia unus, de regno unus, de regis institutione unus, de vitis tres, (43) de senectute unus, de Democriti astrologia unus, de iis quæ in sublimi sunt disputatio unus, de imaginibus unus, de succis, cute et carnibus unus, de mundi descriptione unus, de hominibus unus, Dictorum Diogenis collectio unus, Definitionum tres, Amatorius unus, Alius de amore unus, de felicitate unus, de speciebus duo,*

σιασμοῦ α', περὶ Ἐμπεδοκλέους α', Ἐπιχειρημάτων
 α' β' γ' δ' ε' ζ' η' θ' ι' ια' ιβ' ιγ' ιδ' ιε' ις' ιζ' ιη',
 Ἐνστάσεων α' β' γ', περὶ ἔκουσίου α', Ἐπιτομὴ τῆς
 Πλάτωνος Πολιτείας α' β', περὶ ἑτεροφωνίας ζῶων
 τῶν ὁμογενῶν α', περὶ τῶν ἀθρόων φαινομένων α',
 περὶ δακτύων καὶ βλητικῶν α', περὶ τῶν ζῶων ὅσα
 λέγεται φθονεῖν α', περὶ τῶν ἐν ζῆρῶ διαμενόν-
 των α', (44) περὶ τῶν τὰς χροῶς μεταβαλλόντων α',
 περὶ τῶν φουλεύοντων α', περὶ ζῶων α' β' γ' δ' ε' ζ' η',
 10 περὶ ἡδονῆς ὡς Ἀριστοτέλης α', περὶ ἡδονῆς ἄλλο α',
 Θέσεις κδ', περὶ θερμῶ καὶ ψυχρῶ α', περὶ ἰλιγγῶν
 καὶ σκοτώσεων α', περὶ ἰδρωτῶν α', περὶ καταφάσεως
 καὶ ἀποφάσεως α', Καλλιθένης ἢ περὶ πένθους α', περὶ
 κόπων α', περὶ κινήσεως α' β' γ', περὶ λίθων α', περὶ
 15 λοιμῶν α', περὶ λιποψυχίας α', Μεγαρικὸς α', περὶ
 μελαγχολίας α', περὶ μετάλλων α' β', περὶ μέλιτος α',
 περὶ τῶν Μητροδώρου συναγωγῆς α', Μεταρσιολογικῶν
 α' β', περὶ μέθης α', Νόμων κατὰ στοιχεῖον κδ', Νόμων
 ἐπιτομῆς α' β' γ' δ' ε' ζ' η' θ' ι', (45) πρὸς τοὺς ὀρισμοὺς
 20 α', περὶ ὁδῶν α', περὶ οἴνου καὶ ἐλαίου, Πρώτων προ-
 τάσεων α' β' γ' δ' ε' ζ' η' θ' ι' ια' ιβ' ιγ' ιδ' ιε' ις'
 ιζ' ιη', Νομοθετῶν α' β' γ', Πολιτικῶν α' β' γ' δ' ε' ζ',
 Πολιτικὸν πρὸς τοὺς καιροὺς α' β' γ' δ', Πολιτικῶν ἐθῶν
 α' β' γ' δ', περὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας α', Προβλημάτων
 25 συναγωγῆς α' β' γ' δ' ε', περὶ παροιμιῶν α', περὶ πῆξεων
 καὶ τήξεων α', περὶ πυρὸς α' β', περὶ πνευματῶν α', περὶ
 παραλύσεως α', περὶ πνιγμῶ α', περὶ παραφροσύνης
 α', περὶ παθῶν α', περὶ σημείων α', Σοφισμάτων α'
 β', περὶ συλλογισμῶν λύσεως α', Τοπικῶν α' β', περὶ
 30 τιμωρίας α' β', περὶ τριχῶν α', περὶ τυραννίδος α',
 περὶ ὕδατος α' β' γ', περὶ ὕπνου καὶ ἐνυπνίων α', περὶ
 φιλίας α' β' γ', (46) περὶ φιλοτιμίας α' β', περὶ φύ-
 σεως α' β' γ', περὶ φυσικῶν α' β' γ' δ' ε' ζ' η' θ'
 ι' ια' ιβ' ιγ' ιδ' ιε' ις' ιζ' ιη', περὶ φυσικῶν ἐπιτομῆς
 36 α' β', φυσικῶν α' β' γ' δ' ε' ζ' η', πρὸς τοὺς φυσ-
 ικοὺς α', περὶ φυτικῶν ἱστοριῶν α' β' γ' δ' ε' ζ' η' θ'
 ι' ια', Φυτικῶν αἰτιῶν α' β' γ' δ' ε' ζ' η', περὶ γυλῶν
 α' β' γ' δ' ε', περὶ ψεύδους ἡδονῆς α', περὶ ψυχῆς θέσις
 μία, περὶ τῶν ἀτέγων πίστεων α', περὶ τῶν ἀπλῶν
 40 διαπορημάτων α', Ἀρμονικῶν α', περὶ ἀρετῆς α', Ἀ-
 φορμαὶ ἢ ἐναντιώσεις α', περὶ ἀποφάσεως α', περὶ
 γνώμης α', περὶ γελῳίου α', Δειλινῶν α' β', Διαίρεσις
 α' β', περὶ τῶν διαφορῶν α', περὶ τῶν ἀδικημάτων α',
 περὶ διαβολῆς α', περὶ ἐπαίνου α', περὶ ἐμπειρίας α',
 45 Ἐπιστολῶν α' β' γ', περὶ τῶν αὐτομάτων ζῶων α',
 περὶ ἐκκρίσεως α', (47) Ἐγκώμια θεῶν α', περὶ ἐορτῶν
 α', περὶ εὐτυχίας α', περὶ ἐνθυμημάτων α', περὶ εὐρη-
 μάτων α' β', Ἠθικῶν σχολῶν α', Ἠθικοὶ χαρακτῆρες
 α', περὶ θορύβου α', περὶ ἱστορίας α', περὶ κρίσεως
 50 συλλογισμῶν α' περὶ κολακείας α', περὶ θαλάττης α',
 πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας α', περὶ κωμῳδίας α',
 [περὶ μέτρων α'] περὶ λέξεως α', Λόγων συναγωγῆ
 α', Λύσεις α', περὶ μουσικῆς α' β' γ', περὶ μέτρων α',
 Μεγακλῆς α', περὶ νόμων α', περὶ παρανόμων α', Τῶν

de epilepsia unus, de afflitione divina unus, de Empedocle
 unus, de epichirematis octodecim, Controversiarum tres,
 de voluntario unus, Abbreviatio Reipublicæ Platonis duo,
 de diversitate vocis animalium ejusdem generis unus, de
 iis quæ subito apparent unus, de iis quæ morsu et ictu
 nocent unus, de animalibus quæ invideat dicuntur unus,
 de iis quæ in sicco morantur unus, (44) de iis quæ colores
 immutant unus, de iis quæ latibula incolunt unus, de anima-
 libus septem, de voluptate secundum Aristotelem unus,
 Alius de voluptate unus, Quæstiones viginti quattuor,
 de calido et frigido unus, de vertiginibus et obtenebra-
 tionibus unus, de sudoribus unus, de affirmatione et ne-
 gatione unus, Callisthenes sive de luctu unus, de labo-
 ribus unus, de motu tres, de lapidibus unus, de pesti-
 lentis unus, de exanimatione unus, Megaricus unus, de
 atra bile unus, de metallis duo, de melle unus, de Me-
 trodori decretorum collectione unus, Ratiocinationum de
 sublimibus duo, de ebrietate unus, Legum secundum ele-
 menta viginti quattuor, Legum epitomes decem, (45) ad
 definitiones unus, de odoribus unus, de vino et oleo, Pri-
 nkarum propositionum octodecim, Legislatorum tres, Po-
 liticorum sex, Politicum ad tempora quattuor, Civilium
 consuetudinum quattuor, de optima republica unus, Pro-
 blematum collectionis quinque, de proverbis unus, de
 concretionibus et liquefactionibus unus, de igne duo, de
 spiritibus unus, de paralysis unus, de suffocatione unus,
 de amentia unus, de passionibus unus, de signis unus, So-
 plismatum duo, de syllogismorum solutione unus, Topi-
 corum duo, de cruciatu duo, de pillis unus, de tyrannide
 unus, de aqua tres, de somno et insomniis unus, de amicitia
 tres, (46) de liberalitate duo, de natura tres, de naturali-
 bus octodecim, de naturalibus epitome duo, Naturalium
 octo, adversus Physicos unus, de plantarum historiis decem,
 de causis plantarum octo, de humoribus quinque, de falsa
 voluptate unus, de anima quæstio una, de argumentis non
 artificiosis unus, de simplicibus quæstionibus unus, Har-
 monicorum unus, de virtute unus, Occasiones sive contra-
 dictiones unus, de negatione unus, de sententia unus, de
 ridiculo unus, Pomeridianorum duo, Divisionum duo, de
 differentiis unus, de injuriis unus, de calumnia unus, de
 laude unus, de experientia unus, Epistolarum tres, de
 fortuitis animalibus unus, de secretione unus, (47) Lau-
 des deorum unus, de solemnitatibus unus, de secunda
 fortuna unus, de entymematis unus, de inventis duo, Scho-
 larium moralium unus, Morales characteres unus, de tu-
 multu unus, de historia unus, de judicio syllogismorum
 unus, de assentatione unus, de mari unus, ad Casandrum
 de regno unus, de comediâ unus, [de metris unus], de
 dictione unus, sermonum collectio unus, Solutiones unus
 de musica tres, de metris unus, Megacles unus, de legi

Ξενοκράτους συναγωγῆς α', Ὀμιλητικῶς α', περὶ ἄρκου
 α', Παραγγέλματα ῥητορικῆς α', περὶ πλούτου α', περὶ
 ποιτικῆς α', Προβλήματα πολιτικά, ἠθικά, φυσικά,
 ἔρωτικά α', (48) Προομιῶν α', Προβλημάτων συναγω-
 5 γῆς α', περὶ τῶν προβλημάτων φυσικῶν α', περὶ πα-
 ραδείγματος α', περὶ προθέσεως καὶ διηγῆματος α',
 περὶ ποιτικῆς ἄλλο α', περὶ τῶν σοφῶν α', περὶ συμ-
 βουλῆς α', περὶ σολοικισμῶν α', περὶ τέχνης ῥητορικῆς
 α', περὶ τεχνῶν ῥητορικῶν εἶδη ιζ', περὶ ὑποκρίσεως
 10 α', Ἰπομνημάτων Ἀριστοτελικῶν ἢ Θεοφραστείων α'
 β' γ' δ' ε' ς', Φυσικῶν δοξῶν α' β' γ' δ' ε' ς' ζ' η' θ'
 ι' ια' ιβ' ιγ' ιδ' ιε' ις', Φυσικῶν [δοξῶν] ἐπιτομῆς α',
 περὶ γάριτος α', [Χαρακτῆρες ἠθικοί,] περὶ ψεύδους
 καὶ ἀληθοῦς α', Τῶν περὶ τὸ θεῖον ἱστορίας α' β' γ' δ'
 15 ε' ς', περὶ θεῶν α' β' γ', Ἱστορικῶν γεωμετρικῶν α'
 β' γ' δ', (49) Ἐπιτομῶν Ἀριστοτέλους περὶ ζῴων α' β'
 γ' δ' ε' ς', Ἐπιχειρημάτων α' β', Θέσεις γ', περὶ βα-
 σιλείας α' β', περὶ αἰτιῶν α', περὶ Δημοκρίτου α', [περὶ
 διαβολῆς α',] περὶ γενέσεως α', περὶ ζῴων φρονήσεως
 20 καὶ ἤθους α', περὶ κινήσεως α' β', περὶ δψεως α' β' γ'
 δ', πρὸς ἄρκου α', περὶ τοῦ δεδοσθαι α', περὶ μείζονος
 καὶ ἐλάττονος α', περὶ τῶν μουσικῶν α', περὶ τῆς θείας
 εὐδαιμονίας α', πρὸς τοὺς ἐξ Ἀκαδημίας α', Προτρε-
 πτικός α', Πῶς ἀν ἄριστα πόλεις οἰκοῦντο α', Τὰ ὑπο-
 25 μνήματα α', περὶ βύρακος τοῦ ἐν Σικελίᾳ α', περὶ τῶν
 ὁμολογουμένων α', [περὶ τῶν προβλημάτων φυσικῶν
 α'] Ἦντες οἱ τρόποι τοῦ ἐπίστασθαι α', περὶ τοῦ ψευ-
 δομένου α' β' γ', (50) Τὰ πρὸ τῶν τόπων α', πρὸς Αἰ-
 σχύλον α', Ἀστρολογικῆς ἱστορίας α' β' γ' δ' ε' ς',
 30 Ἀριθμητικῶν ἱστοριῶν περὶ αὐξήσεως α', Ἀκίχαρος
 α', περὶ δικανικῶν λόγων α', [περὶ διαβολῆς α',] Ἐπι-
 στολαὶ αἱ ἐπὶ τῷ Ἀστυκρέοντι, Φανίᾳ, Νικάνορι, περὶ
 εὐσεβείας α', Εὐιάδος α', περὶ καιρῶν α' β', περὶ
 οἰκειῶν λόγων α', περὶ παιδῶν ἀγωγῆς α', Ἄλλο διδ-
 35 φορον α', περὶ παιδείας ἢ περὶ ἀρετῶν ἢ περὶ σωφρο-
 σύνης α', [Προτρεπτικός α',] περὶ ἀριθμῶν α', Ὀρι-
 στικά περὶ λέξεως συλλογισμῶν α', περὶ οὐρανοῦ α',
 Πολιτικῶν α' β', περὶ φύσεως, περὶ καρπῶν, περὶ
 ζῴων ἃ γίνονται στίγων Μ' κ' γ' Β' ω' η'. τσαῦτα
 40 μὲν οὖν καὶ πῶδε τὰ βιβλία. (51) Εὐρον δ' αὐτοῦ
 καὶ διαθέκας τοῦτον ἐχούσας τὸν τρόπον. α' Ἔσται
 μὲν εὐ· ἐὰν δέ τι συμβῇ, τάδε διατίθεμαι· τὰ μὲν οἰκοί
 ὑπάρχοντα πάντα δίδωμι Μελάντη καὶ Παγκρέοντι
 τοῖς υἱοῖς Λέοντος. ἀπὸ δὲ τῶν παρ' Ἰππάρχου
 45 συμβεβλημένων τάδε μοι βούλομαι γενέσθαι· πρῶτον
 μὲν τὰ περὶ τὸ μουσεῖον καὶ τὰς θεὰς συντελεσθῆναι
 κἄν τι ἄλλο ἰσχύη περὶ αὐτὰς ἐπικοσμηθῆναι πρὸς τὸ
 κάλλιον· ἔπειτα τὴν Ἀριστοτέλους εἰκόνα τεθῆναι εἰς
 τὸ ἱερόν καὶ τὰ λοιπὰ ἀναθήματα ὅσα πρότερον
 50 ὑπῆρχεν ἐν τῷ ἱερῷ· εἶτα τὸ στωϊδίον οἰκοδομηθῆναι
 τὸ πρὸς τῷ μουσεῖῳ μὴ χεῖρον ἢ πρότερον ἀναθεῖναι
 ὡς καὶ τοὺς πίνακας, ἐν οἷς αἱ τῆς γῆς περιόδοί εἰσιν,
 εἰς τὴν κάτω στυάν· (52) ἐπισκευασθῆναι δὲ καὶ τὸν
 βωμόν, ὅπως ἔχη τὸ τέλειον καὶ τὸ εὐσχημον. βού-

bus unus, de non legitimis unus, Xenocraticorum collectanea unus, Confabulationes unus, de juramento unus, Oratoria praecepta unus, de divitiis unus, de poetica unus, Problemata civilia, moralia, naturalia, amatoria unus, (48) Proæmiorum unus, Problematum collectio unus, de problematibus naturalibus unus, de exemplari unus, de propositione et narratione unus, de poetica alius unus, de sapientibus unus, de consilio unus, de solæcismis unus, de arte oratoria unus, de artibus oratoris species septemdecim, de actione unus, Commentariorum Aristotelicorum sive Theophrasteorum sex, Physicarum sententiarum sedecim, Physicarum [sententiarum] epitomes unus, de gratia unus, [Characteres morales,] de falso et vero unus, de rebus divinis historiae sex, de diis tres, Historicorum geometricorum quattuor, (49) Epitomæ Aristotelis de animalibus sex, Epichirematum duo, Quæstiones tres, de regno duo, de causis unus, de Democrito unus, [de calumnia unus,] de generatione unus, de animalium prudentia et moribus unus, de motu duo, de visu quattuor, ad terminos duo, de eo quod est datum esse unus, de majore et minore unus, de musicis unus, de divina felicitate unus, ad eos qui sunt ex Academia unus, Exhortatorius unus, Quo pacto civitates optime administrantur unus, Commentaria unus, de cratera qui est in Sicilia unus, de concessis unus, [de physicis problematis unus,] Qui sint modi sciendi unus, de mentiente tres, (50) Quæ sunt ante topica unus, ad Æschylum unus, Astrologiæ historiae sex, Arithmeticarum historiarum de incremento unus, Acicharus unus, de judicialibus orationibus unus, [de calumnia unus,] Epistolæ ad Astycreonem, Phaniam, Nicanorem, de pietate unus, Euiadis unus, de temporibus unus, de propriis orationibus unus, de liberis educandis unus, Alius differens unus, de disciplina seu de virtutibus sive de frugalitate unus, [Exhortatorius unus,] de numeris unus, Definitiones de dictione syllogismorum unus, de cælo unus, Politici duo, de natura, de fructibus, de animalibus. Hæc complexa sunt versuum bis centena triginta millia octingentos octo. Tot igitur hujus quoque sunt libri. (51) Reperi autem et ipsius testamentum in hæc verba conceptum : Bene quidem erit : ceterum si quid secus acciderit, hæc statuo : domesticam omnem supellectilem Melantæ et Pancreonti Leontis filiiis trado. Porro ex iis quæ ab Hipparcho suppeditata sunt ; ita mihi fieri volo : quæ circa scholam sunt atque deas perfici, vel si quid circa eas in melius possit ornari. Dehinc Aristotelis imaginem in templo collocari, ac donaria reliqua quæ antea in templo erant. Deinde porticum, quæ prope scholam erat, instaurari priore non deteriore ; tabulasque in quibus terræ circuitus delineati sunt, in inferiore porticu reponi : (52) aram quoque construi ita ut neque perfectio neque honestas desiderare

λομαι δὲ καὶ τὴν Νικομάχου εἰκόνα συντελεσθῆναι ἴσην. τὸ μὲν τῆς πλάσεως ἔχει Πραξιτέλης, τὸ δ' ἄλλο ἀνάλωμα ἀπὸ τούτου γενέσθω. σταθῆναι δὲ ἔπου ἂν δοκῆ τοῖς καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμελουμένοις τῶν ἐν τῇ διαθήκῃ γεγραμμένοις. καὶ τὰ μὲν περὶ τὸ ἱερὸν καὶ τὰ ἀναθήματα τούτων ἔχέτω τὸν τρόπον. τὸ δὲ χωρίον τὸ ἐν Σταγειροῖς ἡμῖν ὑπάρχον δίδωμι Καλλίνῳ· τὰ δὲ βιβλία πάντα Νηλεΐ. τὸν δὲ κῆπον καὶ τὸν περίπατον καὶ τὰς οἰκίας τὰς πρὸς τῷ κήπῳ πάσας δίδωμι τῶν γεγραμμένων φίλων αἰεὶ τοῖς βουλομένοις συσχολάζειν καὶ συμφιλοσοφεῖν ἐν αὐταῖς, (53) ἐπειδὴ περὶ οὐ δυνατὸν πᾶσιν ἀνθρώποις αἰεὶ ἐπιδημεῖν, μήτ' ἐξαλλοτριούσι μήτ' ἐξιδιαιζόμενον μηδενός, ἀλλ' ὅς ἂν ἱερὸν κοινῇ κεκτημένοις, καὶ τὰ πρὸς ἀλλήλους οἰκείως καὶ φιλικῶς χωριμένοις, ὥσπερ προσῆκον καὶ δίκαιον. ἔστωσαν δὲ οἱ κοινωνοῦντες Ἱππάρχος, Νηλεὺς, Στράτων, Καλλίνος, Δημότιμος, Δημάρατος, Καλλισθένης, Μελάντης, Παγκρέων, Νίκαιππος. ἐξείναι δὲ βουλομένῳ φιλοσοφεῖν καὶ Ἀριστοτέλει τῷ Μητροδώρου καὶ Πυθιάδος υἱῷ καὶ μετέχειν τούτων· καὶ αὐτοῦ πᾶσαν ἐπιμέλειαν ποιῆσθαι τοὺς πρεσβυτάτους, ὅπως ὅτι μάλιστα προαχθῆ κατὰ φιλοσοφίαν. θάψαι δὲ καὶ ἡμᾶς ἔπου ἂν δοκῆ μάλιστα ἀρμόττον εἶναι τοῦ κήπου, μηδὲν περιεργον μήτε περὶ τὴν ταφὴν μήτε περὶ τὸ μνημεῖον ποιοῦντας. (54) ὅπως δὲ συνείρηται, μετὰ τὰ περὶ ἡμᾶς συμβάντα, τὰ περὶ τὸ ἱερὸν καὶ τὸ μνημεῖον καὶ τὸν κῆπον καὶ τὸν περίπατον θεραπευόμενα συνεπιμελεῖσθαι καὶ Πομπύλον τούτων ἐποιοῦντα αὐτὸν καὶ τὴν τῶν ἄλλων ἐπιμέλειαν ποιοῦμενον ἦν καὶ πρότερον· τῆς δὲ λυσιτελείας ἐπιμελεῖσθαι αὐτοὺς τοὺς ἔχοντας ταῦτα. Πομπύλῳ δὲ καὶ Θρέπτη πάλα ἐλευθέρους οὔσι καὶ ἡμῖν πολλὴν χρεῖαν παρεσχήμενοις, εἴ τι πρότερον ἔχουσι παρ' ἡμῶν καὶ εἴ τι αὐτοὶ ἐκτήσαντο καὶ ἂ νῦν παρ' Ἱππάρχου αὐτοῖς συντέταχα, διςχιλίαις δραχμαῖς, ἀσφαλῶς οἶμαι δεῖν αὐτοῖς ὑπάρχειν ταῦτα, καθάπερ. καὶ αὐτοῖς διελέχθην Μελάντη καὶ Παγκρέοντι πλεονακίαις καὶ πάντα μοι συγκατετίθεντο. δίδωμι δ' αὐτοῖς καὶ Σωματάλην τὴν παιδίσκην. (55) τῶν δὲ παίδων Μόλωνα μὲν καὶ Τίμωνα καὶ Παρμένοντα ἤδη ἐλευθέρους ἀφίημι· Μανῆν δὲ καὶ Καλλίαν παραμεινάντας ἔτη τέτταρα ἐν τῷ κήπῳ καὶ συνεργασαμένους καὶ ἀναμαρτήτους γενομένους ἀφίημι ἐλευθέρους. τῶν δὲ οἰκηματικῶν σκευῶν ἀποδιδόντας Πομπύλῳ ὅσ' ἂν δοκῆ τοῖς ἐπιμεληταῖς καλῶς ἔχειν, τὰ λοιπὰ ἐξαργυρίσαι. δίδωμι δὲ καὶ Καρίωνα Δημότιμῳ, Δονάχα δὲ Νηλεΐ· Εὐβοῖον δ' ἀποδόσθαι. δότω δ' Ἱππάρχος Καλλίνῳ τριςχιλίαις δραχμαῖς· Μελάντη δὲ καὶ Παγκρέοντι εἰ μὲν μὴ ἐωρῶμεν Ἱππάρχον καὶ ἡμῖν πρότερον χρεῖαν παρεσχήμενον καὶ νῦν ἐν τοῖς ἰδίοις μάλα νεναυαγηκότα, προσετάξαμεν ἂν μετὰ Μελάντου καὶ Παγκρέοντος ἐξάγειν αὐτά. (56) ἐπειδὴ δὲ οὐτ' ἐκεῖνοις ἐώρων ῥῆδιον ὄντα συνοικονομεῖν λυσιτελέστερον ἢ αὐτοῖς ὑπελάμβανον εἶναι τεταγμένον τι λαβεῖν παρὰ Ἱππάρχου, δότω Ἱππάρχος Μελάντη καὶ Παγκρέοντι,

tur. Volo autem et Nicomachi imaginem ejusdem magnitudinis perfici. In qua fingenda quantum insumendum est, Praxiteles habet; reliquæ vero impensæ ab ipso fiant. Statui autem illam jubeo ubicumque illis visum fuerit, quibus cura erit rerum ceterarum, quæ in testamento scriptæ sunt. Ac de templo quidem ac donariis in hunc modum statuo. Fundum vero quem Stagiris habemus, Callino lego, librosque omnes Neleo. Hortum autem et deambulationem ædesque omnes horto adjacentes amicis inscriptis lego his, quæ voluerint in eo una vacare literis atque simul philosophari, (53) quandoquidem fieri non potest ut quis semper peregrinetur: ea tamen lege, ut illum neque alienent neque ut proprium quisquam possideat, sed veluti sacrum quoddam communiter ab iis possideatur, et ut se invicem amice ac familiariter utantur, sicuti congruum ac justum est. Sint autem qui illo communiter utentur, Hipparchus, Neleus, Strato, Callinus, Demotimus, Demaratus, Callisthenes, Melantes, Pancreon et Nicippus. Licere autem, si philosophari velit, et Aristoteli Metrodori Pythiadisque filio horum esse participem; ipsiusque curam diligentissime habere majores natu, ut quam maxime ad philosophiam instituantur. Nos autem sepelire in ea hortorum parte quæ maxime commoda videbitur, nihil sumptuosius circa funus tumulumve faciendo. (54) Ut autem convenit, post fata nostra, quæ circa fanum et monumentum et hortum et ambulatorium curanda aguntur, ea una et Pompylum hunc, qui inhabitat, curare volo, ceterarumque rerum quemadmodum prius curam habere, illiusque commodis prospicere qui ista habent. Pompylo autem et Threpte dudum liberis, qui magno nobis usui fuerunt, si quid antea a nobis prestitum est et quæ illi ipsi acquisiverunt et quæ nunc illis ab Hipparcho dari constitui, drachmas bis mille, tuto ac firmiter hæc illis possidenda censeo, sicut et ipsis Melantæ et Pancreonti sæpius dixi cunctaque mihi annuerunt. Do autem illis et Somatalen ancillam. (55) Ex pueris autem Molonem quidem et Timonem et Parmenontem jam nunc liberos dimitto: Manem vero et Calliam, quum annos quattuor in horto perseveraverint, in cultu et labore se ita gerentes ut culpari juste non possint, liberos dimitti jubeo. Domestice vero suppellectilis quum Pompylo quantum visum fuerit curatoribus sufficere, datum fuerit, quod reliquum erit, vendi jubeo. Demotimo Carionem do, Donacemque Neleo: Eubæum venum dari placet. Dabit autem Hipparchus Callino drachmas ter mille; ac nisi Melantæ et Pancreonti et nobis antea cerneremus Hipparchum fuisse perutilem et nunc in suis rebus magnum pertulisse naufragium, mandavissetis profecto ea cum Melantæ et Pancreonte educere. (56) Quoniam vero non illis facile fore animadverti cum illo una dispensare et exsequi, commodiusque illis arbitratus sum si quid ab Hipparcho constitutum acceperint, dabit

ἐκατέρω τάλαντον· δίδοναι δ' Ἰππαρχον καὶ τοῖς ἐπι-
 μεληταῖς εἰς τὰ ἀνάλωματά τὰ ἐν τῇ διαθήκῃ γεγραμ-
 μένα κατὰ τοὺς ἑκάστου καιροὺς τῶν δαπανημάτων.
 οἰκονομήσαντα δὲ ταῦτα Ἰππαρχον ἀπηλλάχθαι τῶν
 5 συμβολαίων τῶν πρὸς ἐμὲ πάντων· καὶ εἴ τι ἐπὶ τοῦ
 ἐμοῦ ὀνόματος συμβέβληκεν Ἰππαρχος· ἐν Χαλκίδι,
 Ἰππάρχου τοῦτο ἐστίν· ἐπιμελεῖται δὲ ἕστωσαν τῶν
 ἐν τῇ διαθήκῃ γεγραμμένων Ἰππαρχος, Νηλεὺς,
 10 Στράτων, Καλλίνος, Δημότιμος, Καλλισθένης, Κτή-
 σαρχος. (57) αἱ διαθήκαι κείνται ἀντίγραφα τῷ Θεο-
 φράστου δακτυλῷ σφραγισμέναι, μία μὲν παρὰ Ἡ-
 γησία Ἰππάρχου· μάρτυρες Κάλλιππος Παλληνεὺς,
 Φιλόμελος Εὐωνυμεύς, Λύσανδρος Ὑβάδης, Φίλων
 Ἀλωπεκῆθεν. τὴν δ' ἑτέραν ἔχει Ὀλυμπιόδωρος·
 15 μάρτυρες δ' οἱ αὐτοί. τὴν δ' ἑτέραν ἔλαβεν Ἀδεί-
 μαντος, ἀπήνεγκε δὲ Ἀνδρόσθενος ὁ υἱός· μάρτυρες
 Ἀρίμνηστος Κλεοβούλου, Αὐσίστρατος Φεΐδωνος Θά-
 σις, Στράτων Ἀρκεσιλάου Λαμψακηνός, Θήσιππος
 Θεσίππου ἐκ Κεραμείων, Διοσκουρίδης Διονυσίου Ἐπι-
 20 κηρίσιος. ὧδ' ἔχουσιν αὐτῶν καὶ αἱ διαθήκαι· Ἀκοῦσαι
 δ' αὐτοῦ καὶ Ἐρασίστρατον τὸν ἱατρὸν εἰσὶν οἱ λέγουσι
 καὶ εἰκόσ.

ΚΕΦ. Γ.

ΣΤΡΑΤΩΝ.

38. Διεδέξατο δ' αὐτοῦ τὴν σχολὴν Στράτων Ἀρκεσι-
 25 λάου Λαμψακηνός, οὗ καὶ ἐν ταῖς διαθήκαις ἐμνημό-
 νευσεν· ἀνὴρ ἑλλογιμώτατος καὶ φυσικὸς ἐπικληθεὶς ἀπὸ
 τοῦ περὶ τὴν θεωρίαν ταύτην παρ' ὄντινόν ἐπιμελέ-
 στατα διατετριφεῖναι. Ἀλλὰ καὶ καθηγῆσατο Πτολε-
 30 μαιου τοῦ Φιλαδέλφου καὶ ἔλαβε, φασί, παρ' αὐτοῦ
 τάλαντα ὀγδοήκοντα· σχολαρχεῖν δὲ, καθά φησιν
 Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς, ἤρξατο τῇ τρίτῃ καὶ εἰ-
 κοστῇ καὶ ἑκατοστῇ Ὀλυμπιάδι, τὴν σχολῆς ἀφηγησά-
 35 μενος ἔτη ὀκτωκαίδεκα. (58) Φέρεται δ' αὐτοῦ βιβλία περὶ
 βασιλείας τρία, περὶ δικαιοσύνης τρία, περὶ τάγαθου γ',
 περὶ θεῶν γ', περὶ ἀρχῶν γ', περὶ βίων, περὶ εὐδαιμο-
 40 νίας, περὶ βασιλείως φιλοσόφου, περὶ ἀνδρείας, περὶ τοῦ
 κενοῦ, περὶ τοῦ οὐρανοῦ, περὶ τοῦ πνεύματος, περὶ φύσεως
 ἀνθρωπίνης, περὶ ζωογονίας, περὶ μίξεως, περὶ ὕπνου,
 περὶ ἐνυπνίων, περὶ ὄψεως, περὶ αἰσθήσεως, περὶ ἡδο-
 νῆς, περὶ χρωμάτων, περὶ νόσων, περὶ κρίσεων, περὶ
 45 δυνάμεων, περὶ τῶν μεταλλικῶν μηχανημάτων, περὶ
 λιμοῦ καὶ σχοτώσεων, περὶ κούφου καὶ βαρέος, περὶ
 ἐνθουσιασμοῦ, περὶ χρόνου, περὶ τροφῆς καὶ αὐξήσεως,
 περὶ τῶν ἀπορουμένων ζώων, περὶ τῶν μυθολογουμέ-
 νων ζώων, περὶ αἰτιῶν, Λύσεις ἀπορουμένων, Τόπων
 50 προίμια, περὶ τοῦ συμβεβηκότος, (59) περὶ τοῦ ὄρου,
 περὶ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον, περὶ ἀδίκου, περὶ τοῦ προ-
 τεροῦ καὶ ὑστεροῦ, περὶ τοῦ προτέρου γένους, περὶ τοῦ
 ἰδίου, περὶ τοῦ μέλλοντος, εὐρημάτων ἔλεγγοι δύο.

*Hipparchus Melantæ et Pancreonti, utrique talentum,
 daturus et curatoribus ad ea quæ in testamento scripta
 sunt perficienda sumptus necessarios, suo quæque tem-
 pore. Quæ quum impleverit omnia, absolutus erit ac
 liber a debito omni et omnibus quæ contraxerat mecum
 instrumentis. Quodsi quid meo nomine Hipparchus
 in Chalcide contraxerit, hoc totum ejus erit. Cura-
 tores autem earum rerum quæ testamento inscriptæ
 sunt, hi erunt. Hipparchus, Neleus, Strato, Callinus,
 Denotimus, Callisthenes, Ctesarchus. (57) Porro testa-
 menti exemplaria Theophrasti anulo signata deposita
 sunt, unum apud Hegesiam Hipparchi filium : testes
 Callippus Pallenensis. Philomelus Euonymensis, Ly-
 sander Hybades, Philon Alopecensis. Alterum exem-
 plum habet Olympiodorus : testes iidem fuere. Ter-
 tium accepit Adimantus, tulit autem Androstheneus
 filius : testes Arimnestus Cleobuli filius, Lysistratus
 Phidonis filius Thasius, Strato Arcesilai filius Lampsac-
 enus, Thesippus Thesippi filius Ceramensis, Dioscori-
 5 des Dionysii filius-Epiccephisius. Hæc ratio testamenti
 illius fuit. Sunt qui dicant Erasistratum medicum hujus
 fuisse auditorem, et veri simile est.*

CAP. III

STRATO.

58. Ejus scholam excepit Strato Arcesilai filius
 Lampsacenus, cujus etiam in testamento mentionem fecit
 Theophrastus : vir clarissimus, idemque Physicus idcirco ap-
 pellatus, quod in ea speculatione præ ceteris diligentis-
 sime versatus est. Fuit autem et præceptor Ptolemæi Phi-
 ladelphæ, a quo talentis octoginta donatum aiunt. Enim-
 vero scholæ præesse cœpit, ut Apollodorus in Chronicis
 refert, Olympiade centesima vicesima tertia, eamque
 annos octo et decem tenuit. (59) Feruntur ejus de regno
 libri tres, de justitia tres, de bono tres, de diis tres, de
 principis tres, de vitis, de felicitate, de rege philosopho,
 de fortitudine, de inani, de celo, de spiritu, de natura
 humana, de generatione animalium, de mixtione, de somno,
 de insomniis, de visu, de sensu, de voluptate, de coloribus,
 de morbis, de judiciis, de viribus, de metallicis machinis,
 de fame et obtenebrationibus, de levi et gravi, de affla-
 tione divina, de tempore, de cibo et incremento, de ani-
 malibus de quibus dubitatur, de fabulosis animalibus, de
 causis, Ambiguorum solutiones, Topicorum proœmia, de
 accidenti, (60) de definitione, Quid sit magis et minus,
 de injusto ; de priore et posteriore, de priori genere, de pro-

ἵπομνήματα, ἃ διατάσσεται. ἐπιστολαὶ, ὧν ἡ ἀρχὴ
 « Στράτων Ἀρσινόῃ εὖ πράττειν. » Τοῦτόν φασιν οὕτω
 γινέσθαι λεπτόν ὡς ἀναισθήτως τελευτήσαι. καὶ ἔστιν
 ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως ἔχον.

5 Λεπτὸς ἀνὴρ δέμας ἦν, εἴ μοι προσέγεις, ἀπὸ
 [χρισμῶν.

Στράτωνα τοῦτόν φημί σοι
 Λάμψακος δὴ ποτ' ἔφρυσεν αἰεὶ δὲ νόσοισι παλαιῶν
 θνήσκει λαθῶν, οὐδ' ἤσθετο.

10 (61) Γεγόνασι δὲ Στράτωνες ὀκτώ· πρῶτος Ἰσοκρά- 6
 τος ἀκροατὴς· δεύτερος αὐτὸς οὗτος· τρίτος ἰατρός,
 μαθητὴς Ἐρασιστράτου, ὡς δὲ τινες, τρίτος· τέταρ-
 τος ἱστορικός, Φιλίππου καὶ Περσέως τῶν Ῥωμαίοις
 πολεμησάντων γεγραφὸς πράξεις· ** ἕκτος ποιητὴς

15 ἐπιγραμμάτων· ἕβδομος ἰατρός ἀρχαῖος, ὡς Ἀριστο-
 τέλης φησὶν· ὄγδοος περιπατητικὸς, βεβιωκὸς ἐν
 Ἀλεξανδρείᾳ. Τοῦ δ' οὖν φυσικοῦ φέρονται καὶ δια- 7
 θῆκαι τοῦτον ἔχουσαι τὸν τρόπον· « Τάδε διατίθεμαι,
 εἴαν τι πάσχω· τὰ μὲν οἴκοι καταλείπω πάντα Λαμ-
 20 πυρίωνι καὶ Ἀρκεσίλῳ. ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀθηνῆσιν ὑπάρ-
 χοντός μοι ἀργυρίου πρῶτον μὲν οἱ ἐπιμεληταὶ τὰ περὶ
 τὴν ἐκφορὰν ἐπιμεληθήτωσαν καὶ ὅσα νομίζεται μετὰ
 τὴν ἐκφορὰν, μηδὲν μῆτε περιέρχον ποιῶντες μῆτ'
 ἀνελεύθερον. (62) ἐπιμεληταὶ δὲ ἔστωσαν τῶν κατὰ

25 τὴν διαθήκην οἷδε· Ὀλύμπιχος, Ἀριστείδης, Μνη-
 σιγένης, Ἴπποκράτης, Ἐπικράτης, Γοργύλος, Διο-
 κλῆς, Λύκων, Ἀθάνης. καταλείπω δὲ τὴν μὲν διατρι-
 βὴν Λύκωνι, ἐπειδὴ τῶν ἄλλων οἱ μὲν εἰσι πρεσβύτε-
 30 ροι, οἱ δὲ ἄσχολοι. καλῶς δ' ἂν ποιοῖεν καὶ οἱ λοιποὶ
 συγκατασκευάζοντες τοῦτο. καταλείπω δ' αὐτῷ καὶ τὰ
 βιβλία πάντα, πλὴν ὧν αὐτοὶ γεγράφαμεν, καὶ τὰ
 σκευὴ πάντα κατὰ τὸ συσσίτιον καὶ τὰ στρώματα καὶ
 τὰ ποτήρια. δότωσαν δὲ οἱ ἐπιμεληταὶ Ἐπικράτει

35 πεντακοσίας δραχμὰς καὶ τῶν παιδῶν ἕνα δν ἂν δοκῇ
 35 Ἀρκεσίλῳ. (63) καὶ πρῶτον μὲν Λαμπυρίωνι καὶ
 Ἀρκεσίλῳ ἀράσθωσαν τὰς συνθήκας ἃς ἔθετο Δαίππος
 ὑπὲρ Ἰραίου· καὶ μηδὲν ὀφειλέτω μῆτε Λαμπυρίωνι
 μῆτε τοῖς Λαμπυρίωνος κληρονόμοις, ἀλλ' ἀπηλλάχθω
 παντὸς τοῦ συμβολαίου. δότωσαν δ' αὐτῷ καὶ οἱ ἐπι-

40 μεληταὶ ἀργυρίου δραχμὰς πεντακοσίας καὶ τῶν παιδῶν
 ἕνα δν ἂν δοκιμάζῃ Ἀρκεσίλαος, ὅπως ἂν πολλὰ συμ-
 πεπονηκὸς ἡμῖν καὶ παρεσχημένος χρείας ἔχη βίον
 ἱκανὸν καὶ εὐσχημόνα. ἀφίημι. δὲ καὶ Διόφαντον
 ἐλεύθερον καὶ Διοκλέα καὶ Ἀβούν· Σιμίαν δὲ ἀποδί-
 45 δωμι Ἀρκεσίλῳ. ἀφίημι δὲ καὶ Δρόμωνα ἐλεύθερον.

ἐπειδὴν δὲ παραγένηται Ἀρκεσίλαος, λογισάσθω Ἰραῖος
 μετ' Ὀλυμπίχου καὶ Ἐπικράτους καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμε-
 50 λητῶν τὸ γεγονός ἀνάλωμα εἰς τὴν ἐκφορὰν καὶ τὰλλα
 τὰ νομιζόμενα. (64) τὸ δὲ περιὸν ἀργυρίου κομισάσθω
 50 Ἀρκεσίλαος παρ' Ὀλυμπίχου, μηδὲν ἐνοχλῶν αὐτὸν
 κατὰ τοὺς καιροὺς καὶ τοὺς χρόνους· ἀράσθω δὲ καὶ
 τὰς συνθήκας Ἀρκεσίλαος ἃς ἔθετο Στράτων πρὸς Ὀ-
 λύμπιχον καὶ Ἀμεινίαν, τὰς κειμένας παρὰ Φιλοκρά-

prio, de futuro, Inventorium glenchi duo : Commentarii, de
 quibus ambigitur : Epistolae, quarum est initium, *Strato*
Arsinoe salutem. Hunc aiunt fuisse adeo tenuem ut siue
 sensu moreretur. In quem hoc scripsimus epigramma :

Corpore erat tenuivir ab assiduo, mihi crede,
 frictu : Stratonem edo tibi,
 Lampasacu' quem genuit : morbis at semper acerbis
 luctans mori se nesciit.

(61) Fuerunt autem Stratones octo : primus Isocratis audi-
 tor; secundus, hic ipse; tertius medicus, Erasistrati disci-
 pulus sive, ut quidam aiunt, alumnus; quartus historicus,
 Philippi et Persei, qui adversus Romanos pugnaverunt,
 gestorum scriptor; ** sextus poeta epigrammatum; septimus
 antiquus medicus, ut ait Aristoteles; octavus Peripateticus,
 qui vixit Alexandriae. Porro Physici istius fertur etiam tes-
 tamentum in hunc modum conceptum : *Hæc, si quid acci-
 dat, dispono : Ea quidem quæ domi sunt Lampyrioni et*
Arcesilao relinquo omnia. Porro ex pecunia quam
Athenis habeo, primum quidem curatores justa et quæ
post funus fieri solemne est, diligenter curanto, nihil
neque superflue neque iliberaliter agentes. (62) *Erunt*
autem testamenti curatores hi : Olympichus, Aristides,
Mnesigenes, Hippocrates, Epicrates, Gorgylus, Dio-
cles, Lycon, Athanes. Scholam quidem Lyconi relin-
quo : namque alii sunt vel seniores vel occupati. Recte
autem facient reliqui, si hoc ipsum suo iudicio firma-
verint. Libros illi omnes, præterquam quos ipsi scri-
psimus, relinquo, vasa etiam omnia convivii et stra-
gula et pocula. Dent autem Epicrati curatores dra-
chmas quingentas et unum ex pueris quemcumque
Arcesilaus iudicabit. (63) *Primum quidem Lampyrion*
et Arcesilao pacta tollant quæ pro Iraeo Daippus sta-
tuit, nihilque debeat neque Lampyrioni neque Lampy-
rionis hæredibus, sed liber sit ab omni re contracta.
Dent illi curatores drachmas quingentas et ex pueris
unum quemcumque probaverit Arcesilaus, ut is qui no-
biscum multum laboravit magnoque nobis usui fuit,
habeat unde vivere honeste possit. Diophantum præ-
terea dimitto liberum et Dioclem et Abum; Simiam
autem Arcesilao reddo. Etiam Dromonem liberum
relinquo. Ubi vero Arcesilaus advenierit, computet
Iraeus cum Olympicho et Epicrate cæterisque curato-
ribus funeris ceterorumque solemnium sumptus. (64)
Quod autem pecuniæ reliquum erit, accipiat Arcesilaus
ab Olympicho, nihil ei molestiæ exhibens per tempora
et moram. Tollat autem et pacta Arcesilaus quæ com-
posuit Strato cum Olympicho et Aminia, deposita penes
Philocratem Tisameni filium. Monumentum vero fa-

τε Τισαμενοῦ. τὰ δὲ περὶ τὸ μνημεῖον ποιείτωσαν ὡς ἂν δοκῇ Ἀρκεσίλαω καὶ Ὀλυμπίῳ καὶ Λύκωνι. » καὶ αἶθε μὲν εἰσὶν αἱ φερόμεναι αὐτοῦ διαθῆκαι, καθὰ που συνήγαγε καὶ Ἀρίστων ὁ Χίος. Αὐτὸς δὲ ὁ Στρά-
των ἀνὴρ γέγονε, καθὰ καὶ ἄνω δεδήλωται, πολλῆς
τῆς ἀποδοχῆς ἄξιος, διαπρέφας ἐν παντὶ λόγων εἶδει
καὶ μάλιστα γὰρ ἐν τῷ καλουμένῳ φυσικῷ, ὅπερ εἶδος
ἀρχαιότερόν τε καὶ σπουδαιότερον.

ciant ut videbitur Arcesilao et Olympicho et Lyconi. Atque hæc quidem ipsius quod fertur testamenti summa fuit, ferme ut collegit etiam Aristo Chius. Ceterum Strato ipse, sicut et supra declaratum est, vir insignis et summa admiratione dignus fuit, in omni philosophiæ genere versatus, sed physicæ maxime studiis excellens, quod genus et antiquius est et gravius.

ΚΕΦ. Δ΄.

CAP. IV.

ΛΥΚΩΝ.

LYCO.

65. Τοῦτον διεδέξατο Λύκων Ἀστυνάκτος Τρω-
10 δεύς, φραστικὸς ἀνὴρ καὶ περὶ παιδῶν ἀγωγὴν ἄκρως
συντεταγμένος. ἔφασκε γὰρ δεῖν παρεξῆχθαι τοῖς παισὶ
τὴν αἰδῶ καὶ φιλοτιμίαν ὡς τοῖς ἵπποις μύωπα καὶ χα-
λινόν. τὸ δ' ἐκφραστικὸν αὐτοῦ καὶ περιγεγωνός ἐν τῇ
ἐρμηνεΐᾳ φαίνεται ἀνθενδὲ· φησὶ γὰρ τοῦτον τὸν τρόπον
15 ἐπὶ παρθένου πενιχρᾶς· « Βαρὺ γὰρ φορτίον πατρὶ
κόρη διὰ σπάνιν προικὸς ἐκτρέφουσα τὸν ἀκαίον τῆς
ἡλικίας καιρόν. » διὸ δὴ καὶ φασιν Ἀντίγονον ἐπ' αὐ-
τοῦ τοῦτο εἰπεῖν, ὡς οὐκ ἦν ὡς περ μῆλου τὴν εὐωδίαν
καὶ χάριν ἀλλοθὶ που μετενεγκεῖν, ἀλλ' ἐπ' αὐτοῦ τοῦ
20 ἀνθρώπου καθάπερ ἐπὶ τοῦ δένδρου τῶν λεγομένων ἕκα-
στον ἔδει θεωρεῖσθαι. (66) τοῦτο δὲ ὅτι ἐν μὲν τῷ λέ-
γειν γλυκύτατος ἦν· παρὸ καὶ τινες τὸ γάμμα αὐτοῦ τῷ
δνόματι προσετίθεισαν. ἐν δὲ τῷ γράφειν ἀνόμοιος αὐτῷ.
ἀμέλει γούν καὶ ἐπὶ τῶν μεταφραστικῶν ἐπειδὴ μὴ
25 ἔμαθον ὅτε καιρὸς καὶ εὐχόμενων τοῦτον ἐκαλλιέχεται
τὸν τρόπον. ἔλεγεν αὐτῶν κατηγορεῖν, ἀδυνάτω μη-
νύοντάς εὐχῇ μετάνοιαν ἀργίας ἀδιορθώτου. τοὺς τε βου-
λευομένους οὐκ ὀρθῶς διαπίπτειν ἔφασκε τῷ λογισμῷ,
οἰνοὶ στρεβλῶ κανόνι βασανίζοντάς εὐθεῖαν φύσιν ἢ
30 πρόσωπον ὕδατι κλυδαττομένῳ ἢ κατόπτρῳ διεστραμ-
μένῳ. καὶ ἐπὶ μὲν τὸν ἐκ τῆς ἀγορᾶς στέφανον πολλοὺς
ἀπιέναι, ἐπὶ δὲ τὸν Ὀλυμπίασιν ἢ ὀλίγους ἢ οὐδένα.
Πολλάκις τε πολλὰ συμβουλευσάς Ἀθηναίους, τὰ μέγισ-
στα αὐτοὺς ὠφέλησεν. (67) Ἦν δὲ καὶ καθαρῶτατος
35 τὴν στολήν, ὡς ἀνυπερβλήτῳ χρῆσθαι μαλακότητι ἱμα-
τίων, καθὰ φησιν Ἐρμιππος, ἀλλὰ καὶ γυμναστικώτα-
τος ἐγένετο καὶ εὐέκτης τὸ σῶμα τὴν τε πᾶσαν σχέσιν
ἀθλητικὴν ἐπιφαινῶν, ὠτολαδίας καὶ ἐμπινῆς ὦν, καθὰ
φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος. διὰ τοῦτο δὲ καὶ παλαι-
40 σαι λέγεται τὰ τ' ἐν τῇ πατρίδι Ἰλίου καὶ σφαιρίσαι.
Ὡς οὐκ ἄλλος τ' ἦν φίλος τοῖς περὶ Εὐμένην καὶ Ἄτ-
ταλον, οἱ καὶ πλεῖστα ἐπεχορήγουν αὐτῷ. ἐπειράθη δ'
αὐτὸν σχεῖν καὶ Ἀντίοχος, ἀλλ' οὐκ ἔτυχε. (68) οὗτω
δ' ἦν ἐχθρὸς Ἱερωνίμῳ τῷ περιπατητικῷ, ὡς μύ-
45 νος μὴ ἀπαντᾶν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ἐτήσιον ἡμέραν,
περὶ ἧς ἐν τῷ Ἀρκεσίλαῳ βίῳ διειλέγεμεθα. Ἀφηγή-
σατο δὲ τῆς σχολῆς ἔτη τέτταρα πρὸς τοὺς τετταρά-

65. Successit in ejus locum Lyco Astyanactis filius
Troadensis, vir eloquens et qui educandis instituendisque
pueris maxime idoneus fuit. Aiebat enim adjungi debere
pueris pudorem et laudis studium, velut equis calcar
atque frenum. Porro ipsius facundia copiosa et sonora hinc
apparet. Ait enim in virginem pauperem hoc modo : *Grave
onus est patri puella præ dotis inopia prætervecta ce-
talis tempestivitate.* Unde et Antigonum de illo hoc
dixisse ferunt, non posse velut mali suaveolentiam atque
gratiam aliorum transferri, sed in ipso homine veluti in
arbore singula quæ dicerentur oportere inspicì : (66) id au-
tem ob eam causam, quod in dicendo erat suavissimus.
Idcirco quidam etiam ipsius nomini G litteram adjiciebant
appellantes Glyconem, id est Suavem. Verum in scribeñdo
sui dissimilis erat. In hos qui quoniam dum tempus esset
non didicerant, penitentia ducebantur, idque revocare cu-
piebant, in hunc modum eleganter jocabatur. Dicebat
enim eos qui ignaviæ suæ, quæ corrigi non posset, peni-
tentiam vanis precibus indicarent, se ipsos accusare. Qui
autem non recte deliberarent, plane eos aiebat excidisse rati-
one, veluti distorta regula naturam rectam explorantes,
seu faciem perturbata aqua vel speculo perverso. Et ad
forensem quidem coronam complures proficisci, verum ad
Olympicam aut paucos aut neminem. Sæpe Athenienses
consiliiis juvans magno illis emolumento fuit. (67) Erat
vero mundissimus cultu, adeo ut vestium incredibili mol-
litiæ ac nitore uteretur, ut Hermippus refert : sed et exer-
citationum studiosissimus erat ac valido sanoque corpore
utebatur, omnemque æthetarum habitum præferebat,
quum, auctorè Antigono Carystio, contusis auribus oleo-
que politor esset. Quocirca et in patria luctatus fertur
Iliæis festo, atque pilæ ludu se exercuisse. Erat autem
Attalo et Eumeni in primis carus atque inter paucos ami-
cissimus, qui et illum sæpenumero regia munificentia don-
abant. Tentavit et Antiochus illum habere apud se, sed
spe sua frustratus est. (68) Adeo autem inimicus erat Hier-
onymo Peripatetico, ut solus anniversario die ad illum
non proficisceretur, de quo in Arcesilai vita diximus. Porro
scholæ principatum tenuit annos quattuor supra quadra-

κοντα, Στράτιωνος αὐτὸν ἐν ταῖς διαθήκαις καταλιπόν-
τος κατὰ τὴν ἐβδόμην καὶ εἰκοστὴν καὶ ἑκατοστὴν
᾽Ολυμπιάδα. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Πανθοίδου διήκουσε τοῦ
διαλεκτικοῦ. Ἐτελεύτησε δὲ γεγονῶς ἔτος τέταρτον καὶ
ἑβδόμηκστόν, νόσῳ ποδαγρικῇ καταπονθηθείς. καὶ ἔστιν
ἡμῶν εἰς αὐτόν·

Οὐ μὰ τόν, οὐδὲ Λύκωνα παρήσομεν, ὅτι ποδαλγῆς
κάθθανε· θαυμάζω τοῦτο μάλιστα δ' ἐγώ,
τὴν οὕτως αἶδαο μακρὴν ὁδὸν ἂν πρὶν ὁ ποσσὶν
ἄλλοτρῖοις βαδίσας ἔδραμε νυκτὶ μιῇ.

(69) Γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι Λύκωνες· πρῶτος Πυθαγο-
ρικός, δεύτερος αὐτὸς οὗτος, τρίτος ἐπῶν ποιητής, τέ-
ταρτος ἐπιγραμμάτων ποιητής. Τοῦ δὲ φιλοσόφου καὶ
διαθήκαις περιετύχοντες ταῖσδε· « Τάδε διατίθειμαι περὶ
τῶν κατ' ἑμαυτόν, ἐὰν μὴ δυνήθῃ τὴν ἀρρωστίαν ταύ-
την ὑπενεγκεῖν· τὰ μὲν ἐν οἴκῳ πάντα δίδωμι τοῖς ἀδελ-
φοῖς Ἀστυάνακτι καὶ Λύκωνι. καὶ οἷμαι δεῖν ἀποδοθῆ-
ναι ἀπὸ τούτων ὅσα κατακέχρημαι Ἀθήνησι παρά τινος
ἔχων ἢ ἐκπεπραχώς· καὶ ἂν εἰς τὴν ἐκφορὰν ἀναλωθῇ
καὶ εἰς ἄλλα τὰ νομιζόμενα. (70) τὰ δ' ἐν ἄστει καὶ
ἐν Αἰγίνῃ δίδωμι Λύκωνι διὰ τὸ καὶ τοῦνομα φέρειν
ἡμῶν καὶ συνδιατετριφέναι πλείω χρόνον ἀρεστῶς πάνυ,
καθάπερ δίκαιον ἦν τὸν υἱοῦ τάξιν ἐσχληκότα. τὸν δὲ
περίπατον καταλείπω τῶν γνωρίμων τοῖς βουλομένοις,
Βούλωνι, Καλλίνῳ, Ἀρίστονι, Ἀμφίονι, Λύκωνι, Πύ-
θωνι, Ἀριστομάχῳ, Ἑρακλεῖῳ, Λυκομήδει, Λύκωνι
καὶ ἀδελφιδῷ. προστησάσθωσαν δ' αὐτοὶ ὅν ἂν ὑπολαμ-
βάνοισι διαμενεῖν ἐπὶ τοῦ πράγματος καὶ συναυξεῖν μάλ-
ιστα δυνήσεσθαι. συγκατασκευαζέτωσαν δὲ καὶ οἱ λοι-
ποὶ γνώριμοι κάμου καὶ τοῦ τόπου χάριν. περὶ δὲ τῆς
ἐκφορᾶς καὶ καύσεως ἐπιμεληθήτωσαν Βούλων καὶ Καλ-
λίνος μετὰ τῶν συνήθων, ὅπως μήτ' ἀνελεύθερος γένηται
μήτε περίεργος. (71) τῶν δ' ἐν Αἰγίνῃ μοι γενομένων
μοριῶν μετὰ τὴν ἐμὴν ἀπόλυσιν καταχωρισάτω Λύκων
τοῖς νεανίσκοις εἰς ἐλαιοχρηστίαν, ὅπως κάμου καὶ τοῦ
τιμήσαντος ἐμὲ μνήμη γένηται διὰ τῆς χρείας αὐτῆ ἢ
προσήκουσα. καὶ ἀνδριάντα ἡμῶν ἀναθέτω· τὸν δὲ τόπον,
ὅπως ἀρμόττων ἢ τῆς καταστάσεως, ἐπιβλεψάτω καὶ
συμπραγματευθῆτω Διόφαντος καὶ Ἑρακλείδης Δημη-
τρίου. ἀπὸ δὲ τῶν ἐν ἄστει Λύκων ἀποδότω πᾶσι παρ' ὧν
τι προεἰληφα μετὰ τὴν ἀποδημίαν τὴν ἐκείνου. παρεχέ-
σθωσαν δὲ Βούλων καὶ Καλλίνος καὶ ἂν εἰς τὴν ἐκφο-
ρὰν ἀναλωθῇ καὶ ἄλλα τὰ νομιζόμενα. κομισάσθωσαν
δὲ ταῦτ' ἀπὸ τῶν ἐν οἴκῳ κοινῇ καταλειπομένων ἀμφο-
τέροις ὑπ' ἐμοῦ. (72) τιμησάτωσαν δὲ καὶ τοὺς ἰατροὺς
Πασίθεμον καὶ Μηδίαν, ἀξίους ὄντας καὶ διὰ τὴν ἐπι-
μέλειαν τὴν περὶ ἐμὲ καὶ τὴν τέχνην καὶ μείζονος ἔτι
τιμῆς. δίδωμι δὲ τῷ Καλλίνῳ παιδίῳ Θηρικλείῳ ζεύ-
γος, καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ῥοδιακῶν ζεύγος, φιλοτά-
βητος, ἀμφίταπιν, περιστρωμα, προσκεφάλαια δύο τὰ
βέλτεστα τῶν καταλειπομένων· ὡς ἂν ἐφ' ὅσον ἀνήκει
πρὸς τιμὴν, καὶ τούτων φανῶμεν μὴ ἀμνήμονες ὄντες.
περὶ δὲ τῶν θεραπευόντων ἑμαυτόν οὕτως ἐξάγω· Δη-

ginta, quum ipsum sibi successorem in testamento Strato
reliquisset, Olympiade centesima vicesima septima. Sed
Panthoedæ quoque dialectici auditor fuerat. Obiit autem
annos natus septuaginta quattuor, afflictus podagræ morbo.
In quem nostrum est epigramma :

Nec nos hercle Lyconis fata silebimus : ille
mortuus est podagra ! Miror ego et stupeo :
namque pede alterius semper qui nixus obiret,
una longum Erebi nocte volavit iter.

(69) Fuerunt et alii Lycones : primus Pythagoricus, secun-
dus hic ipse, tertius epicus poeta, quartus epigrammatum
poeta. Philosophi autem testamentum reperimus hocce :
*Hæc equidem statuo de rebus meis, si quidem hunc mor-
bum superare nequivero : Ea quidem quæ domi sunt
omnia Astyanacti et Lyconi fratribus do ; atque ex his
reddenda statuo quæ Athenis possedi a quoquam sumpta
sive exacta, quæque in funus ceteraque solemnia im-
pensa fuerant. (70) Quæ vero in urbe et Ægine hæbeo,
do Lyconi, quoniam is nomen fert nostrum, necumque
diutissime atque cum summo amore commoratus est,
sicut dignum erat de eo statuere qui filii teneret locum.*
Porro ambulationem amicis qui ea uti volent relinquo,
Buloni, Callino, Aristoni, Amphioni, Lyconi, Pylthoni,
Aristomacho, Heraclæo, Lycomedi, Lyconi fratrueli.
*Præficient autem ipsi quemcumque permansurum in
schola eique provehendæ maxime idoneum futurum
existimaverint. Eis verò suam operam adjungant re-
liqui quoque familiares et mei et loci gratia. Ceterum
funus et crematio curæ esto Buloni et Callino et amicis
ceteris, uti ne illiberalis neu superflua sit. (71) Eas
vero quæ mihi erant in Ægina oleæ, post discessum
meum dividat Lyco adolescentibus in usum olei, ut et
mei et ejus qui me honoraverit per eum usum paretur
justa hæc memoria : statuamque nostram locet, et lo-
cum, ubi convenienter ea stabit, dispiciat : cooperetur
autem una et Diophantus et Heraclides Demetrii filius
Ex his autem quæ in urbe sunt, omnibus reddat Lyce
unde aliquid accepi post ipsius discessum ; præbeant-
que Bulo et Callinus quæcumque in funere ac so-
lemnibus ceteris impensa fuerint. Recipient autem
ea ex his rebus domesticis, quæ ambobus communiter
a me relinquuntur. (72) Honorent item et medicos Pa-
sithemem et Median, dignos profecto etiam majore et
honore et pretio ob summam in me diligentiam et ob
artem. Lego et Callini filio par Thericleorum poculo-
rum, uzoriquè illius Rhodiacorum par, tapetaque pura,
tapetum horridum, stragulum et duo pulvinaria ex
omnibus quæ relicta sunt optima : ut quantum ad hono-
ris rationem attinet, neque istorum oblitii videamur. De
his autem qui mihi servierunt, sic statuo : Demetrio*

μητρίω μὲν ἐλευθέρῳ πάλαι ὄντι ἀφίημι τὰ λύτρα καὶ δίδωμι πέντε μνᾶς καὶ ἱμάτιον καὶ χιτῶνα, ἵνα πολλὰ πεπονηκὼς μετ' ἐμοῦ βίον εὐσχήμονα ἔγῃ. Κρίτωνι δὲ Χαλκηδονίῳ, καὶ τούτῳ τὰ λύτρα ἀφίημι καὶ δίδωμι τέταρτας μνᾶς, καὶ τὸν Μίκρον ἀφίημι ἐλεύθερον· καὶ θρηψάτω Λύκων αὐτὸν καὶ παιδευσάτω ἀπὸ τοῦ νῦν χρόνου ἕξ ἔτη. (73) καὶ Χάρητα ἀφίημι ἐλεύθερον· καὶ θρηψάτω Λύκων αὐτόν. καὶ δύο μνᾶς αὐτῷ δίδωμι καὶ τὰμὰ βιβλία τὰ ἀνεγνωσμένα· τὰ δ' ἀνέκδοτα Καλλίνῳ ὅπως ἐπιμελῶς αὐτὰ ἐκδῷ, δίδωμι δὲ καὶ Σύρω ἐλευθέρῳ ὄντι τέτταρας ἐκδῶς καὶ τὴν Μηνοδώραν δίδωμι· καὶ εἴ τί μοι ὀφείλει, ἀφίημι αὐτῷ. καὶ Ἰλαρᾶ πέντε μνᾶς καὶ ἀμφιταπιὸν καὶ δύο προσκεφάλαια καὶ περιστρωμα καὶ κλίνην ἣν ἂν βούληται. ἀφίημι δ' ἐλευθέραν καὶ τὴν τοῦ Μίκρου μητέρα καὶ Νοήμονα καὶ Δίωνα καὶ Θεώνα καὶ Εὐφράνορα καὶ Ἑρμείαν. καὶ Ἀγάθωνα δύο ἔτη παραμείναντα ἀφείσθαι ἐλεύθερον· καὶ τοὺς φορεαφόρους Ὀφελίωνα καὶ Ποσειδώνιον τέτταρα ἔτη παραμείναντας. (74) δίδωμι δὲ καὶ Δημητρίῳ καὶ Κρίτωνι καὶ Σύρω κλίνην ἐκάστῳ καὶ στρώματα τῶν καταλειπομένων ἃ ἂν φαίνηται Λύκωνι καλῶς ἔχειν. ταῦτ' ἔστω αὐτοῖς ἀποδείξασιν ὀρθῶς ἐφ' ὧν ἕκαστοι τεταγμένοι εἰσὶ, περὶ δὲ τῆς ταφῆς ἕαν τ' αὐτοῦ βούληται Λύκων θάπτειν, ἕαν τ' ἐν οἴκῳ, οὕτω ποιεῖτω. πέπεισμαι γὰρ αὐτὸν οὐδὲν ἤττον ἐμοῦ συνορᾶν τὸ εὐσχημόν. ταῦτα δὲ πάντα οἰκονομήσαντι κυρία ἔστω ἡ δόσις τῶν ἐνταῦθα. μάρτυρες Καλλίνος Ἑρμιονεύς, Ἀρίστων Κεῖος, Εὐφρόνιος Παιανιεύς. » οὕτω μέντοι αὐτῷ συνειδώς τὰ πάντα πράττοντι τὰ τε περὶ παιδείαν καὶ πάντας λόγους, οὐδὲν ἤττον καὶ τὰ τῶν διαθηκῶν τρόπον τινὰ καὶ σφόδρα ἐπιμελῶς τε καὶ οἰκονομικῶς ἴσχει· ὥστε κἀντάῦθα ζηλωτέος.

ΚΕΦ. Ε΄.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

75. Δημήτριος Φανοστράτου Φαληρέυς. οὗτος ἤκουσε μὲν Θεοφράστου· δημηγορῶν δὲ παρ' Ἀθηναίους τῆς πόλεως ἐξηγήσατο ἔτη δέκα, καὶ εἰκότων ἠξιώθη γαλικῶν ἐξήκοντα πρὸς ταῖς τριακοσίας, ὧν αἱ πλείους ἐφ' ἵππων ἦσαν καὶ ἀρμάτων καὶ συνορίδων, συντελεσθεῖσαι ἐν οὐδὲ τριακοσίαις ἡμέραις· τοσοῦτον ἐσπουδάσθη. ἀρξασθαι δ' αὐτὸν τῆς πολιτείας φησὶ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς Ὀμωνύμοις, ὅποτε φυγὼν Ἀλέξανδρον εἰς Ἀθήνας ἦκεν Ἀρπαλος. πολλὰ δὲ καὶ κάλλιστα τῇ πατρίδι ἐπολιτεύσατο. καὶ γὰρ προσδοκίαι καὶ κατασκευαῖς ἠξίωσε τὴν πόλιν, καίπερ οὐκ εὐγενὴς ὢν. (76) Ἦν γὰρ ἐκ τῆς Κόνωνος οἰκίας, ὡς Φαβωρίνος ἐν πρώτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων φησὶν, ἀλλ' ἀστῆ καὶ εὐγενεῖ συνώκει Λαμία τῇ ἐρωμένη, καθάπερ δ' αὐτὸς ἐν τῷ πρώτῳ φησὶν· ἀλλὰ καὶ ὑπὸ Κλέωνος πεπονηθείαι ἐν τῷ

quidem jam diu libero redemptionis pretium remitto et quinque minas do, et pallium et tunicam, ut qui mecum diu et multum laborarit, honeste vitam exigat. Critoni autem Chalcedonensi similiter redemptionis pretia relaxo et minas quattuor itidem dari jubeo. Micrum liberum dimitto, eumque Lyco nutriat et annos sex ab hoc tempore deinceps erudiat. (73) Charetem itidem dimitto liberum, nutriatque illum Lyco: duasque illi minas do et libros meos quotquot sunt editi; eos vero qui necdum editi sunt, Callino, ut illos edat diligenter. Etiam Syro jam libero minas quattuor lego et Menodoram do; et si quid mihi debet remitto: Hilarce item quinque minas et tapetum villosum et duos pulvinos et stragulum et lectum quemcumque voluerit. Liberam item dimitto Micri matrem et Noemonem et Dionem et Theonem et Euphranorom et Hermiam: item Agathonem, ubi biennii tempus domi impleverit, dimitti liberum jubeo, (74) et lecticarios. quoque Ophelionem et Posidonium, quum annos quattuor domi pegerint, itidem liberari volo. Demetrio praeterea et Critoni et Syro singulis lectum et stragulam vestem ex residuis relinquo, quae Lyconi convenire videbuntur. Ista illis donabuntur, qui profecto ostenderunt quam sollicitè sibi commissa peregerint. De sepultura vero videbit Lycon, sive me hic sive domi sepeliri maluerit. Certo enim mihi persuasum est, illum quod conveniat honestumque sit nihilo segnius cernere quam me. Quum vero praestiterit haec omnia, rata sit illi eorum quae hic sunt omnium largitio. Testes Callinus Hermionensis, Ariston Ceus, Euphronius Peaniensis. Adeo autem sapienter ille gessit omnia quae pertinent ad eruditionem et studia humanitatis, ut ad testamentum quoque suum nihilo minus diligentiam prudentiamque pertenderit, ita ut in ea quoque parte sit studiosè imitandus.

CAP. V.

DEMETRIUS.

75. Demetrius Phanostrati filius Phalereus. Is auditor fuit Theophrasti: ceterum quum apud Athenienses concionaretur, urbi praefuit annos decem, aereisq; statutis honoratus est trecentis et sexaginta, quarum plures equestres erant et in curribus ac bigis stabant, et ne intra trecentos quidem dies consummatae erant: tanto eum Athenienses prosequerentur studio. Coepisse autem rempublicam administrare eo tempore quo Harpalus Alexandrum fugiens Athenas venit, Demetrius Magnes in Cognominibus testatur. Diu autem atque praeclare rempublicam administravit: namque et redditibus et aedificiis civitatem auxit, quamvis ignobilis. (76) Erat enim, ut Favorinus in primo Commentariorum ait, ex Cononis familia, sed amicam habuit civem Atticam nobilem Lamiam, ut idem auctor est in libro primo: sed et a Cleone eum perpressum esse in se-

δευτέρῳ ἱστορεῖ. Δίδυμος δ' ἐν Συμποσιακοῖς καὶ Χα- 6
ριτοβλέφαρον καὶ Λαμπέτω καλεῖσθαι αὐτὸν φησιν ἀπό-
τεινος ἐπαίρας. Λέγεται δ' ἀποβαλόντα αὐτὸν τὰς ὄψεις 7
ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, κομίσασθαι αὖθις παρὰ τοῦ Σαράπιδος
5 θῆεν καὶ τοὺς παιᾶνας ποιῆσαι τοὺς μέχρι νῦν ἀδομένους.
Σφῶδρα δὲ λαμπρὸς ὢν παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ὁμοῦς 8
ἐπεσκοπήθη καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ τὰ πάντα διεσθίνοντος
φθόνου. (77) ἐπιβουλεύεις γὰρ ὑπὸ τινων δίκην θανά-
του οὐ παρὼν ὤφλεν. οὐ μὴν ἐκυρίευσαν τοῦ σώματος
10 αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸν ἰὼν ἀπήρουν εἰς τὸν γαλκόν, κατα-
σπάσαντες αὐτοῦ τὰς εἰκόνας καὶ τὰς μὲν ἀποδόμνοι, τὰς
δὲ βυθίσαντες, τὰς δὲ κατακόφαντες εἰς ἀμίδαν·
λέγεται γὰρ καὶ τοῦτο. μία δὲ μόνη σώζεται ἐν ἀκρο-
πόλει. Φαθωρίνος δὲ φησιν ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ τοῦτο
15 ποιῆσαι τοὺς Ἀθηναίους Δημητρίου κελεύσαντος τοῦ
βασιλέως, ἀλλὰ καὶ τῷ ἔτει τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπέγραψαν
ἀνομίαν, ὡς Φαθωρίνος. (78) Φησὶ δ' αὐτὸν Ἑρμιπ-
πος μετὰ τὸν Κασάνδρου θάνατον φοβηθέντα Ἀντίγονον
παρὰ Πτολεμαῖον ἐλθεῖν τὸν Σωτῆρα· κάκει χρόνον
20 ἰκανὸν διατρίβοντα συμβουλεύειν τῷ Πτολεμαίῳ πρὸς
τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν βασιλείαν τοῖς ἐξ Εὐρυδίκης περι-
θεῖναι παισί. τοῦ δὲ οὐ πεισθέντος, ἀλλὰ παραδόντος τὸ
διάδημα τῷ ἐκ Βερενίκης, μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν
ἀξιοθῆναι πρὸς τοῦτου παραφυλάττεσθαι ἐν τῇ χώρᾳ
25 μέχρι τι δοῖε περὶ αὐτοῦ. ἐνταῦθα ἀθυμότερον διῆγε·
καὶ πως ὑπνώτων ὑπ' ἀσπίδος τὴν χεῖρα ὀηχθεὶς τὸν
βίον μεθῆκε. καὶ τέθαπται ἐν τῷ Βουσιρίτῃ νομῶι πλη-
σίον Διοσπόλειος. (79) καὶ αὐτῷ ἐπεγράψαμεν ἡμεῖς·

Ἄνεῖλεν ἀσπίς τὸν σοφὸν Δημήτριον
30 ἰὼν ἔχουσα πολλὴν
ἀσμηκτον, οὐ στίλβουσα φῶς ἀπ' ὀμμάτων,
ἀλλ' ἀτίθην μέλανα.

Ἡρακλείδης δ' ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν Σωτῆρας διαδοχῶν
τῷ Φιλαδέλφῳ τὴν βασιλείαν θελεῖν ἐχωρῆσαι τὸν
35 Πτολεμαῖον· τὸν δ' ἀποτρέπειν φάσκοντα, « ἂν ἄλλω
δοῖς, σὺ οὐχ ἔξεις. » ὀηνίκα δ' ἐσυκοφαντεῖτο ἐν ταῖς
Ἀθήναις — μανθάνω γὰρ καὶ τοῦτο — Μένανδρος ὁ
κωμικός παρ' ὀλίγον ἦλθε κριθῆναι δι' οὐδὲν ἄλλο ἢ ὅτι
φίλος ἦν αὐτῷ· ἀλλ' αὐτὸν παρητήσατο Τελεσφόρος
40 ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Δημητρίου. (80) Πλήθει δὲ βιβλίων καὶ
ἀριθμῷ στίχων σχεδὸν ἅπαντας παρελήλακε τοὺς κατ'
αὐτὸν περιπατητικούς, εὐπαιδευτοὺς ὢν καὶ πολυπείρους
παρ' ὄντιον· ὧν ἔστι τὰ μὲν ἱστορικά, τὰ δὲ πολιτικά,
τὰ δὲ περὶ ποιητῶν, τὰ δὲ ῥητορικά, δημηγορῶν τε καὶ
45 πρεσβειῶν, ἀλλὰ μὴν καὶ λόγων Αἰσωπειῶν συνάγωγαι
καὶ ἄλλα πλείω. ἔστι δὲ τὰ περὶ τῆς Ἀθήνης νομοθεσίας
α' β' γ' δ' ε', περὶ τῶν Ἀθήνης πολιτειῶν α' β', περὶ
δημαγωγίας α' β', περὶ πολιτικῶν α' β', περὶ νόμων α',
περὶ ῥητορικῆς α' β', Στρατηγικῶν α' β', (81) περὶ Ἰλιά-
50 δος α' β', περὶ Ὀδυσσείας α' β' γ' δ', Πτολεμαίου α', Ἑρω-
τικὸς α', Φαιδώνδας α', Μαίδων α', Κλέων α', Σωκράτης
α', Ἀρταξέρξης α', Ὀμηρικὸς α', Ἀριστείδης α', Ἀριστό-
μαχος α', Προτρεπτικός α', ὑπὲρ τῆς πολιτείας α', περὶ

DIOGENES.

cundo tradit. Porro Didymus in Symposiacis ipsum et Χαρι-
τοβλέφαρον (*Gratiæ oculos habentem*) et Λαμπέτω a me-
retrice quadam appellatum ait. Fertur quum Alexandriae
amisisset oculos, a Serapide illos rursus accepisse : quocirca
et peanas, qui nunc etiam canuntur, fecisse. Verum quum
apud Athenienses clarissimus esset, et ipse tamen ab ea quae
cuncta consumit invidia tentatus est. (77) Namque a non-
nullis circumventus insidiis, absens capitis damnatus est.
Neque tamen ipsum comprehendere potuerunt, sed virus
suum in aera evomuerunt et statuas quas, dejectas partim
vendiderunt, alias summerserunt, aliasque conflaverunt
in matulas : nam hoc quoque fertur. Una autem sola servata
est in arce. Fecisse autem hoc Athenienses Demetrio jubente
rege, Favorinus auctor est in Omnigena historia. Sed etiam
annum, quo Archon fuit, ἀνομίαν (*illegitimi imperii*) no-
mine appellarunt, auctore Favorino. (78) Enimvero Hermip-
pus eum tradit post Casandri necem Antigoni metu se ad
Ptolemaeum Soterem contulisse, multumque illic temporis
moratum inter cetera suasisse regi ut filiis quos ex Eurydice
susceperat, impertiretur regnum. Illo non obtemperante,
sed ei quem ex Berenice genuerat diadema tradente, ab
hoc ipso post patris mortem fuisse asservatum in provincia,
quoad aliquid de illo statuisset. Hic ille maestior vixit : et
dum dormit ab aspide manum morsus ex vita migravit : se-
pultusque est in Busirite Nomo prope Diospolin. (79) Ei
quoque nos fecimus epigramma in hunc modum :

Occidit aspis philosophum Demetrium
sæva, venenifera,
non illa fulgorem vibrans ex orbibus,
verum Erebi tenebras.

Porro Heraclides in Epitome Successionum Sotionis Ptole-
maeum ait Philadelpho concedere voluisse regnum, illum-
que prohibuisse dicendo, Si alteri dederis, ipse non habe-
bis. Quo tempore Athenis calumniis vexabatur, parum ab-
fuit quin Menander comicus (namque et hoc accepit) et ipse
in jus raperetur ob aliud nihil nisi quod amicus hujus esset
sed eum deprecatus est Telesphorus Demetrii consobrinus.
9 (80) Verum librorum multitudine ac versuum numero
omnes ferme sui temporis Peripateticos superavit, adeo
doctus et multarum rerum peritus, ut cum quovis com-
parari posset. Sunt autem ipsius monumenta partim his-
torica, partim politica, de poetis alia, alia rhetorica, con-
cionum ac legationum, quin et fabularum Aesopiarum col-
lectiones et complura alia. Sunt autem de legibus Athenien-
sium libri quinque, de rerum publicarum formis apud
Athenienses duo, de Demagogia duo, Politicorum duo, de
legibus unus, de rhetorica duo, de re militari duo, (81) de
Iliade duo, de Odyssea quattuor, Ptolemaeus unus, Amato-
rius unus, Phædonas unus, Mædon unus, Cleon unus,
Socrates unus, Artaxerxes unus, Homericus unus, Aristides
unus, Aristomachus unus, Exhortatorius unus, pro repu-

- τῆς δεκαετίας α', περὶ τῶν Ἴωνων α', Πρεσβευτικὸς α', περὶ πίστεως α', περὶ χάριτος α', περὶ τύχης α', περὶ μεγαλοφυΐας α', περὶ γάμου α', περὶ τοῦ δόκου α', περὶ εἰρήνης α', περὶ νόμων α', περὶ ἐπιτηδευμάτων α', περὶ καιροῦ α', Διονυσίος α', Χαλκιδικὸς α', Ἀθηναίων καταδρομὴ α', περὶ Ἀντιφάνους α', Προσίμιον ἱστορικὸν α', Ἐπιστολαὶ α', Ἐκκλησία ἐναρκος α', περὶ γῆρων α', Δίκαια α', Αἰσωπειῶν α', Χρειαῶν α'. (82) χαρακτήρ δὲ φιλόσοφος, εὐτονία ῥητορικῆ καὶ δυνάμει κεκραμένους. Οὗτος ἀκούσας ὅτι τὰς εἰκόνας αὐτοῦ κατέστρεψαν Ἀθηναῖοι, « ἀλλ' οὐ τὴν ἀρετὴν, ἔφη, δι' ἣν ἐκέλευς ἀνέστησαν. » ἔλεγε μικρὸν μὲν εἶναι μέρος τὰς ὄρωδες, ὅλω δ' ἐπισκοπεῖσαι τῷ βίῳ δύνασθαι. οὐ μόνον τὸν πλοῦτον ἔφη τυφλόν, ἀλλὰ καὶ τὴν δὴ γούσαν αὐτὸν τύχην. ὅσον ἐν πολέμῳ δύνασθαι ἀδύνατον, τοσοῦτον ἐν πολιτείᾳ ἰσχύειν λόγον. ἰδὼν ποτε νεανίσκον ἄσωτον, « ἰδοῦ, ἔφη, τετράγωνος Ἑρμῆς ἔχων σύρμα, κοιλίαν, αἰδοῖον, πύγωνα. » τῶν τετυφωμένων ἀνδρῶν ἔφη τὸ μὲν ὕψος δεῖν περιαιρεῖν, τὸ δὲ φρόνημα καταλείπειν. τοὺς νέους ἔφη δεῖν ἐπὶ μὲν τῆς οἰκίας τοὺς γονεάς αἰδεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς ὁδοῖς τοὺς ἀπαντῶντας, ἐν δὲ ταῖς ἐρημίαις ἑαυτοῦς. (83) τοὺς φίλους ἐπὶ μὲν τὰ ἀγαθὰ παρακαλουμένους ἀπίσταναι, ἐπὶ δὲ τὰς συμφορὰς αὐτομάτους. τοσαῦτα καὶ εἰς τοῦτον ἀναφέρεσθαι δοκεῖ. Γεγόνασι δὲ Δημήτριος ἰσχυροῦς ἀξιολογοῦ εἰκόσι· πρῶτος Χαλκηδόνιος, ῥήτωρ καὶ Θρασυμάχου πρεσβύτερος· δεύτερος αὐτὸς οὗτος· τρίτος Βυζάντιος, περιπατητικὸς· τέταρτος καλούμενος Γραφικὸς καὶ σαφῆς διηγῆσασθαι· ἦν δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ζωγράφος· πέμπτος Ἀσπένδιος, μαθητὴς Ἀπολλωνίου τοῦ Σολεῖος· ἕκτος Καλλατιανός, ὁ γεγραφὼς περὶ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης εἰκοσι βιβλίου· ἕβδομος Βυζάντιος, ἐν τρικαίδεκα βιβλίοις γεγραφὼς τὴν Γαλατῶν διάβασιν ἐξ Εὐρώπης εἰς Ἀσίαν καὶ ἐν ἄλλοις ὀκτώ τὰ περὶ Ἀντίοχον καὶ Πτολεμαῖον καὶ τὴν τῆς Λιβύης ὑπ' αὐτῶν διοίκησιν· (84) ὄγδοος ὁ διατριψάς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ σοφιστὴς, τέχνας γεγραφὼς ῥητορικὰς· ἕνατος Ἀδραμυττηνὸς γραμματικὸς, ἐπικληθεὶς Ἰξίων διὰ τὸ ἀδικῆσαι τι δοκεῖν περὶ τὴν Ἥραν· δέκατος Κυρηναῖος, γραμματικὸς, ὁ ἐπικληθεὶς Στάμνος, ἀνὴρ ἀξιολογός· ἑνδέκατος Σκήψιος, πλούσιος καὶ εὐγενὴς ἄνθρωπος καὶ φιλόλογος ἄκρω· οὗτος καὶ Μητρόδωρον προσέβασε τὸν πολίτην. δωδέκατος γραμματικὸς Ἐρυθραῖος, πολιτογραφηθεὶς ἐν τῇ Μνῶ· τρικαίδεκατος Βιθυνὸς Διφίλου τοῦ στωικοῦ υἱός, μαθητὴς δὲ Παναίτιου τοῦ Ῥοδίου· (85) τεσσαρεσκαίδεκατος ῥήτωρ Σμυρναῖος, καὶ οὗτοι μὲν λογικοί. ποιηταὶ δὲ πρῶτος ἀρχαῖαν κωμωδίαν πεποιηκώς· δεύτερος ἐπῶν ποιητὴς, οὗ μόνον σώζεται πρὸς τοὺς φθονερούς εἰρημμένα τάδε·
- 50 Ζῶν ἀτιμῆσαντες ἀποφθίμενον ποθέουσι
καὶ ποθ' ὑπὲρ τύμβοιο καὶ ἀπνόου εἰδύλοιο
ἄστεα νεῖκος ἐπῆλθεν, ἔριν δ' ἐστήσατο λαός.
- τρίτος Ταρσικὸς σατυρογράφος· τέταρτος Ἰάμβους γε-
- blica unus, de decennio imperii unus, de Ionibus unus, de legatione unus, de fide unus, de gratia unus, de fortuna unus, de magnanimitate unus, de nuptiis unus, de opinione unus, de pace unus, de legibus unus, de studiis unus, de tempore unus, Dionysius unus, Chalcidicus unus, vituperium Atheniensium unus, de Antiphane unus, Procemium historicum unus, Epistolæ unus, Concio jurata unus, de senectute unus, Jura unus, Æsopiarum unus, Sententiarum unus. (82) Porro stilus ipse philosophicus, oratorio robore viribusque permixtus. Hic ubi comperit Athenienses imagines suas evertisse: At, inquit, virtutem illi non everterunt, cujus gratia illas exreerant. Aiebat parvum quidem et nulla specie esse membrum supercilia, posse vero vilam omnem obscurare. Non modo divitias cæcas asserebat, verum et illarum auctorem fortunam. Quantum in bello posset ferrum, tantum in republica eloquentiam valere. Quum vidisset aliquando juvenem luxuriosum, Ecce, inquit, quadrata Mercurii statua habens syrma, ventrem, pudenda, barbam. Hominum fastu turgidorum aiebat circumcidi oportere altitudinem, spiritumque relinquere. Juvenes asserebat oportere domi quidem parentes, in itineribus autem obvios, in solitudine verò se ipsos revereri. (83) Amicos dicebat secundis in rebus adesse vocatos; in calamitatibus autem sua sponte atque invocatos. Hæc sunt quæ ad eum referuntur. Fuerunt autem Demetrii memorabiles viginti: primus Chalcedonius, orator Thrasymacho antiquior; secundus hic ipse; tertius Byzantius, Peripateticus; quartus qui cognomatus est Γραφικός, in disserendo perspicuus, idemque ipse pictor; quintus Aspendius, Apollonii Solensis discipulus; sextus Callatianus, qui de Asia et Europa scripsit libros viginti; septimus Byzantius, qui tredecim libris Gallorum ex Europa in Asiam transitum et octo aliis Antiochi et Ptolemæi gesta Libyæque sub ipsis administrationem conscripsit; (84) octavus sophista, qui moratus Alexandriæ artes oratorias scripsit; nonus Adramyttenus, grammaticus, Ixion appellatus, quia nescio quid in Junonem deliquisse ferebatur; decimus Cyrenæus, grammaticus, cognomento Stannus, visane memorabilis; undecimus Scepsius, vir dives ac nobilis et in primis studiosus; hic et Metrodorum civem suum promovit; duodecimus grammaticus Erythræus, civitate donatus in Mno (Romana?); decimus tertius Bithynus Diphili Stoici filius discipulusque Panæti Rhodii; (85) decimus quartus orator Smyrnæus. Atque isti quidem prosa oratione scripserunt: poetæ autem hi: primus auctor comediæ antiquæ; secundus epicus poeta, cujus illa sola exstant, quæ adversus invidios scripsit:
- Oderunt vivum quem mox post funera quærent:
et super exanimi nonnunquam umbra atque sepulcro
contendere urbes amplæ populique potentes.
- tertius Tarsicus satyrarum scriptor; quartus iamborum

γραφῶς, πικρὸς ἀνὴρ· πέμπτος ἀνδριαντοποιός, οὗ μέ-
μνηται Πολέμων· ἕκτος Ἐρυθραῖος, ποικιλογράφος ἀν-
θρωπος, ὃς καὶ ἱστορικά καὶ ῥητορικά πεποίηκε βιβλία.

poeta, vir amarulentus; quintus sculptor, cujus Polemo
meminit; sextus Erythræus, varii argumenti scriptor, qui
et historicos et oratorios conscripsit libros.

ΚΕΦ. Γ'.

ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ.

86. Ἡρακλείδης Εὐθύφρωνος Ἡρακλεώτης τοῦ Πόν- 1
του, ἀνὴρ πλούσιος. Ἀθήνησι δὲ παρέβαλε πρῶτον μὲν 2
Σπευσίππῳ· ἀλλὰ καὶ τῶν Πυθαγορείων δίκησε καὶ
τὰ Πλάτωνος ἐζηλώκει· καὶ ὕστερον ἤκουσεν Ἀριστο-
τέλους, ὡς φησι Σωτίων ἐν διαδοχαῖς. Οὗτος ἐσθῆτι 3
τε μαλακῇ ἐχρήτο καὶ ὑπέρογκος ἦν τὸ σῶμα, ὡς τ'
αὐτὸν ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν μὴ Ποντικῶν ἀλλὰ Πομπικῶν
καλεῖσθαι. πρῶτος τ' ἦν τὸ βλέμμα καὶ σεμνός. Φέ- 4
ρεται δ' αὐτοῦ συγγράμματα κάλλιστα τε καὶ ἄριστα·
Διάλογοι, ὧν ἠθικά μὲν περὶ δικαιοσύνης γ', ἐν δὲ
περὶ σωφροσύνης, περὶ τ' εὐσεβείας ε' καὶ περὶ ἀν-
δρείας α' κοινῶς τε περὶ ἀρετῆς α' καὶ ἄλλο, περὶ εὐ-
δαιμονίας α', (87) περὶ τῆς ἀρχῆς α' καὶ νόμων α' καὶ
τῶν συγγενῶν τούτοις, περὶ ὀνομάτων α', Συνθῆκαι α',
Ἀκουσίους α', Ἐρωτικός καὶ Κλεινίας α'. φυσικά δὲ
περὶ νοῦ, περὶ ψυχῆς καὶ κατ' ἰδίαν περὶ ψυχῆς καὶ περὶ
20 φύσεως καὶ περὶ εἰδώλων, πρὸς Δημόκριτον, περὶ τῶν
ἐν οὐρανῷ α', περὶ τῶν ἐν ἕδου, περὶ βίων α' β', Αἰτίαι
περὶ νόσων α', περὶ τὰγαθῶ α', πρὸς τὰ Ζήνωνος α',
πρὸς τὰ Μήτρωος α'. γραμματικά δὲ περὶ τῆς Ὀ-
μήρου καὶ Ἡσιόδου ἡλικίας α' β', περὶ Ἀρχιλόγου καὶ
25 Ὀμήρου α' β'. καὶ μουσικά δὲ περὶ τῶν παρ' Εὐρι-
πίδῃ καὶ Σοφοκλεῖ α' β' γ', περὶ μουσικῆς α' β', (88)
Λύσεων Ὀμηρικῶν α' β', Θεωρηματικῶν α', περὶ τῶν
τρίων τραγωδοποιῶν α', Χαρακτῆρες α', περὶ ποιητικῆς
καὶ τῶν ποιητῶν α', περὶ στοχασμοῦ α', Προοπτικῶν α',
30 Ἡρακλείτου ἐξηγήσεις δ', πρὸς τὸν Δημόκριτον ἐξη-
γήσεις α', Λύσεων ἐριστικῶν α' β', Ἀξίωμα α', περὶ
εἰδῶν α', Λύσεις α', Ὑποθῆκαι α', πρὸς Διονύσιον α'.
ῥητορικά δὲ περὶ τοῦ ῥητορεύειν ἢ Πρωταγόρας. ἱστο-
ρικά· περὶ τῶν Πυθαγορείων καὶ περὶ εὐρημάτων.
35 τούτων τὰ μὲν κωμικῶς πέπλακεν, ὡς τὸ περὶ ἡδονῆς
καὶ περὶ σωφροσύνης· τὰ δὲ τραγικῶς, ὡς τὸ περὶ τῶν
καθ' ἄδην καὶ τὸ περὶ εὐσεβείας καὶ τὸ περὶ ἐξουσίας.
(89) ἔστι δ' αὐτῷ καὶ μεσότης τις διμηλητικῆ φιλοσόφων
τε καὶ στρατηγικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν πρὸς ἀλλή-
40 λους διαλεγομένων. ἀλλὰ καὶ γεωμετρικά ἐστιν αὐτοῦ καὶ
διαλεκτικά. ἄλλως τ' ἐν ἅπασιν ποικίλος τε καὶ διηρ-
μένος τὴν λέξιν ἐστὶ καὶ ψυχαγωγεῖν ἰκανῶς δυνάμενος.
Δοκεῖ δὲ καὶ τὴν πατρίδα τυραννομένην ἐλευθερῶσαι,
τὸν μονάρχον κτείναι, ὡς φησι Δημήτριος δὲ Μάγνης
5 ἐν ἡμιονύμοις. ὃς καὶ τιοάνδρῃ ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ·
« θρέψαι αὐτὸν δράκοντα ἐκ νέου καὶ αὐξήθέντα,
ἐπειδὴ τελευτᾶν ἔμελλε, κελυθεῖσθαι τινι τῶν πιστῶν αὐτοῦ

CAP. VI.

HERACLIDES.

86. Heraclides Euthyphronis filius Heracleotes, e Ponto,
vir fuit dives. Athenis autem primum quidem Speusippo
se in disciplinam dedit, Pythagoreorumque auditor fuit,
Platonemque emulabatur. Postremo, ut Sotion in Succes-
sionibus ait, Aristotelem audivit. Hic mollicula veste
utebatur prægrandique erat corpore, adeo ut illum Attici
non jam Ponticum, sed Ponticum vocarent. Habebat in
oculis lenitatem gravitatemque. Feruntur ingenii illius
monumenta pulcherrima et optima. Dialogi, quorum quæ
ad mores instituendos faciunt, sunt hæc : de justitia tres,
unus de temperantia, de pietate quinque, de fortitudine
unus, communiterque de virtute unus et item alius, de felici-
tate unus, (87) de imperio unus, de legibus unus deque
his affinis, de nominibus unus, Pacta unus, Invitus
unus, Amatorius et Clinias unus. Naturalia vero : de
mente, de anima seorsumque de anima et de natura et
de imaginibus seu simulacris, adversus Democritum, de iis
quæ sunt in cælo unus, de his quæ sunt apud inferos, de
vitis duo, de causis morborum unus, de bono unus,
adversus Zenonem unus, adversus Metronem unus. Gram-
matica vero : de Homeri et Hesiodi ætate duo, de Archilo-
cho et Homero duo. Musica autem : de his quæ apud Eu-
ripidem et Sophoclem reperiuntur duo, de musica duo, (88)
Solutionum Homericarum duo, Theorematicum unus, de
tribus poetis tragicis unus, Characteres unus, de poetica et
poetis unus, de recta conjectura unus, de prescientia unus,
Heracliti enarrationes quattuor, Enarrationes in Democri-
tum unus, Solutionum eorum quæ in contentionem veniunt
duo, Enunciatio unus, de speciebus unus, Solutiones unus,
Admonitiones unus, ad Dionysium unus. Rhetorici autem : de
oratoris officio sive Protagoras. Historica : de Pythagoreis
et de inventis. Ex his alia quidem comice finxit, sicuti de
voluptate et de temperantia; alia tragice, sicut de iis quæ
sunt apud inferos et de pietate et de potestate. (89) Ob-
servat autem mediocritatem quoque in dicendo quandam,
philosophis apud eum et ducibus politicisque inter se lo-
quentibus. Exstant etiam scripta illius de geometria et de
dialectica. Est autem in omni genere orationis varius et dic-
tione elatus, maximamque habet capiendi animos atque
oblectandi vim. Sunt qui asserant illum et patriam tyrani-
de oppressam necato tyranno liberasse, ut ait Demetrius
6 Magnes in libro de Cognominibus. Qui de illo tale aliquid tra-
dit : Aluisse eum a puero draconem et quum jam moriturus
esset, jussisse quandam ex necessariis ejus corpus oc-

τὸ σῶμα κατακρύψαι, τὸν δὲ δράκοντα ἐπὶ τῆς κλίνης
θεῖναι, ἵνα δόξειεν εἰς θεοὺς μεταβεθῆκεναι. ἐγένετο
δὲ πάντα. (90) καὶ μεταξὺ παραπεμπόντων Ἡρα-
κλειδῶν τῶν πολιτῶν καὶ εὐφημούμενων, ὁ δράκων
ἀκούσας τῆς ἐπιβοῆς ἐξέδου τῶν ἱματίων καὶ διετάραξε
τοὺς πλείστους. ὕστερον μέντοι ἐξεκαλύφθη πάντα
καὶ ὤφθη Ἡρακλείδης οὐχ οἷος ἐδόκει, ἀλλ' οἷος ἦν. »
καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως ἔχον·

Ἦθελες ἀνθρώποισι λιπεῖν φάτιν, Ἡρακλειδῶ,
ὡς βρα θανῶν ἐγένου ζώδης ἅπασι δράκων.
ἀλλὰ διεψεύσθης, σεσορισμένε· δὴ γὰρ ὁ μὲν θῆρ
ἦε δράκων, σὺ δὲ θῆρ, οὐ σοφὸς ὢν, ἐάλως.

ταῦτα δὲ φησι καὶ Ἰππόβοτος· (91) Ἐρμιππος δὲ λιμοῦ
κατασχόντος τὴν χώραν φησὶν αἰτεῖν τοὺς Ἡρακλειώτας
τὴν Πυθίαν λύσειν. τὸν δὲ Ἡρακλειδῶν διαφθεῖραι
χρήμασι τοὺς τε θεωροὺς καὶ τὴν προσηρμένην, ὡς
ἀνεπιεῖν ἀπαλλαγῆσθαι τοῦ κακοῦ, εἰ ζῶν μὲν Ἡρα-
κλειδῆς ὁ Εὐθύφρωνος χρυσῶ στεφανῶν στεφανωθεῖη
πρὸς αὐτῶν, ἀποθανὼν δὲ ὡς ἥρωος τιμῶτο. ἐχομίσθη
ὁ δῆθεν χρησμὸς καὶ οὐδὲν ὄναντο οἱ πλάσαντες αὐτόν.
αὐτίκα γὰρ ἐν τῷ θεάτρῳ στεφανούμενος ὁ Ἡρακλειδῆς
ἀπόπληκτος ἐγένετο, οἳ τε θεωροὶ καταλευσθέντες διε-
φθάρσαν. ἀλλὰ καὶ ἡ Πυθία τὴν αὐτὴν ὥραν κα-
τιοῦσα εἰς τὸ ἄδυτον καὶ ἐπιστάσα ἐνὶ τῶν δράκόντων
δηχθεῖσα παραχρῆμα ἀπέπνευσε. καὶ τὰ μὲν περὶ
τὸν θάνατον αὐτοῦ τοσαῦτα. (92) Φησὶ δ' Ἀριστοξένος
ὁ μουσικὸς καὶ τραγῳδίας αὐτὸν ποιεῖν καὶ Θέσπιδος
αὐτὰς ἐπιγράφειν. Χαμαιλέον τε τὰ παρ' ἑαυτοῦ φησι
κλέψαντα αὐτὸν τὰ περὶ Ἡσιόδου καὶ Ὀμήρου γρά-
ψαι· ἀλλὰ καὶ Αὐτόδωρος ὁ Ἐπικούρειος ἐπιτιμᾷ αὐτῷ,
τοῖς περὶ δικαιοσύνης ἀντιλέγων. ἔτι καὶ Διονύσιος ὁ
Μεταθέμενος ἢ Σπίνθαρος, ὡς ἔνιοι, γράψας τὸν Παρ-
θενοπαῖον ἐπέγραψε Σοφοκλέους. ὁ δὲ πιστεύσας εἰς
τὴν ἰδίῳ συγγραμμάτων ἐλρήτο μαρτυροῖς ὡς Σο-
φοκλέους. (93) αἰσθόμενος δ' ὁ Διονύσιος ἐμήνυσε
αὐτῷ τὸ γεγονός· τοῦ δ' ἀρνούμενου καὶ ἀπιστοῦντος
ἐπέστειλεν ἰδεῖν τὴν παραστιχίδα· καὶ εἶγε Πάγκαλος.
οὗτος δ' ἦν ἐρώμενος Διονυσίου· ὡς δ' ἔτι ἀπιστῶν
ἔλεγε κατὰ τύχην ἐνδέχσθαι οὕτως ἔχειν, πάλιν ἄντε-
πέστειλεν ὁ Διονύσιος ὅτι « καὶ ταῦτα εὐρήσεις·

Γέρων πίθηκος οὐχ ἄλίσκεται πάγῃ·
ἀλίσκεται μὲν, μετὰ χρόνον δ' ἄλίσκεται. »

καὶ πρὸς τούτοις· Ἡρακλειδῆς γράμματα οὐκ ἐπί-
σταται οὐδ' ἠσχύνθη. » Γεγόναι δ' Ἡρακλειδαί τεσ-
σαρεςκαίδεκα· πρῶτος αὐτὸς οὗτος· δεύτερος πολίτης
αὐτοῦ, πυρρίχας καὶ φλυαρίας συντεταγμένος· (94)
τρίτος Κυμαῖος, γεγραφὼς Περσικὰ ἐν πέντε βιβλίοις·
τέταρτος Κυμαῖος, βῆτωρ τέχνας γεγραφὼς· πέμπτος
Καλλατιανὸς ἢ Ἀλεξανδρεὺς, γεγραφὼς τὴν διαδοχὴν
ἐν ἑξ βιβλίοις καὶ Λεμβευτικὸν λόγον, ὅθεν καὶ Λέμβος
ἐκαλεῖτο· ἕκτος Ἀλεξανδρεὺς, γεγραφὼς τὰ Περσικὰ

culere, draconemque supponere lectulo, ut putaretur ad
deos migrasse : factumque est ut ille mandaverat. (90) In-
terea quum Heraclidem efferrent cives atque laudibus pro-
sequerentur, audito clamore draco ex vestibis prodiit per-
turbavitque plurimos. Tandem vero comperta res est, ap-
paruitque Heraclides non qualis putari voluit, sed qualis
erat. Est in hunc nostrum epigramma tale :

Hanc famam dabas mortalibus, Heraclide,
post mortem ut factus tu viderere draco
Falsus at es, deluse : fuit nam bellua vere
is draco, tu inventus bellua, non sapiens.

Hæc Hippobotus quoque ait. (91) Ceterum Hermippus He-
raacleotas tradit, quum fames vastaret regionem, libera-
tionem mali ex Pythia quaesisset. Porro Heraclidem et
theoros et quam memoravimus Pythiam corrupisse pecuniis,
ut dicerent tum demum eos levatum iri incommodis, si et
vivum Heraclidem Euthyphronis filium aurea corona hono-
rarent et vita functum ut heroem venerarentur. At ubi
istud scilicet oraculum allatum esset, nihil eos qui hanc sce-
nam finxerant, inde esse lucratos. Continuo enim corona-
tum in theatro Heraclidem tactum apoplexia esse, theoros
vero lapidibus obrutos interiisse, Pythiamque ea ipsa hora
quum ascendisset in adytum, draconis morsu continuo ef-
flasse animam. Atque ista quidem de ipsius morte. (92)
Tradit autem Aristoxenus Musicus illum tragedias quoque
scripsisse Thespidisque illas prænotasse titulo. Chamaeleon
quoque ait illum sua furatum de Homero et Hesiodo scrip-
sisse. Autodoros quoque Epicureus illum arguit, contradic-
cens iis quæ ille de justitia scripsit. Insuper et Dionysius
Metathemenus seu, ut alii volunt, Spintharus Parthenopæum
a se scriptum Sophocli tribuit : atque ille credens in quibus-
dam commentariis suis ejus testimoniis veluti Sophoclis
utebatur. (93) Id sentiens Dionysius rem illi aperit. Negan-
tique et fidem recusanti scripsit, ut primorum versuum
primas literas inspiceret, quæ continebant nomen Pancalus.
Erat is Dionysii amasius. Nondum credenti et casu quodam
sic fieri potuisse asseveranti rescripsit : *Hæc quoque re-
peries :*

Laqueo vetustam non prehendēs simiam :
prendes, sed insidiatus aliquo tempore.

Et præterea : Heraclides litteras ignorat neque eru-
bescit. Fuerunt autem quattuordecim Heraclidæ : primus
hic ipse ; secundus civis hujus, qui pyrrhichas nugasque com-
posuit ; (94) tertius Cumanus, qui Persica scripsit quinque
libris ; quartus Cumanus, orator qui artes rhetoricas scrip-
sit ; quintus Callatianus aut Alexandrinus, qui sex libris
Successionem (philosophorum) explicuit orationemque
Lembenticam, unde et Lembus vocabatur ; sextus Alexan-

ιδιώματα· ἕβδομος διαλεκτικός Βαργυλήτης, κατ' Ἐπικούρου γεγραφώς· ὄγδοος ἰατρός τῶν ἀπὸ Ἰκεσίου· ἕνατος ἰατρός Ταραντῖνος, ἐμπειρικός· δέκατος ποιητικός, παραινέσεις γεγραφώς· ἑνδέκατος ἀνδριαντοποιὸς Φωκαεὺς· δωδέκατος ἐπιγραμμάτων ποιητὴς λιγυρός· τρικαιδέκατος Μάγνης, Μιθριδατικά γεγραφώς· τεσσαρεσκαιδέκατος ἀστρολογούμενα συγγεγραφώς.

drinus, Persicarum proprietatum scriptor; septimus dialecticus Bargyleites, qui contra Epicurum scripsit; octavus medicus de Hicesii disciplina; nonus medicus Tarentinus, empiricus; decimus poeta, qui sententias morales scripsit; undecimus statuarius Phocæensis; duodecimus argutus epigrammatum poeta; decimus tertius Magnes, qui scripsit Mithridatica; decimus quartus, qui scripsit de astrologia.

